REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia
Braşov, piaţa mare nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimit.
INSERATE
se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele
BIROURĬ de ANUNŢURI:
în Viena la N. Dukes Nachf. Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf. Anton Oppelik. În Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seria garmond pe o colónă 10 banĭ pentru o publicare. — Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o seria 20 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI

(Numĕr de Duminecă 1).

„GAZETA" iese în fiacare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe un an 24 cor., pe şése lunĭ 12 cor., pe trei lunĭ 6 cor.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru şi din afară şi la d-nii colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
Administraţiunea, Piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 20 cor., pe şése lunĭ 10 cor., pe trei lunĭ 5 cor. Cu dusul în casă: Pe un an 24 cor., pe 6 lunĭ 12 c., pe trei lunĭ 6 corone. — Un esemplar 10 banĭ. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 4. — Anul LXV. | Braşov, Duminecă 5 (18) Ianuarie. | 1903.

1903

Ce ne va aduce anul nou?

Pe lângă urările obicĭnuite acésta este întrebarea, ce de trei ḑile şi au pus'o toţĭ dintre noi, carĭ sĕ gândesc nu numai la ḑiua de adĭ, ci şi la ḑiua de mâne.

Cu atât mai mult vor fi îngrijiţĭ de viitor aceia, carĭ, putêndu se ridica peste interesele persónei, ale eului lor, se simt ca membrii ai familiei celei marĭ, la care aparţin prin legăturile limbei şi ale naţionalităţii, precum şi ca fiiĭ şi cetăţenĭ ai patriei lor.

Noi Românii din aceste ţĕrĭ numai résfăţaţĭ n'am fost vre-odată de sórte. De când ne-a adus pe acest pământ divul Traian, am trăit necontenit purtând lupte grele cu nenumĕraţii duşmanĭ, carĭ au năvălit în cursul vécurilor asupra nóstră. Am fost un popor invidiat şi persecutat de toţĭ cei cu câţĭ am trăit în atingere.

Sĕ lăsăm însĕ la o parte trecutul cel îndepărtat şi sĕ recunóscem că capriciul sórtei ne-a adus în vécul deşteptării popórelor într'o situaţiune mai gravă şi mai periculósă ca orĭ şi când, căcĭ nu mai e vorba adĭ de forţa brutală-fisică, ci de o sută şi o miie de mijlóce de seducere şi de corupţiune, ce le întrebuinţéză adversarii esistenţei nóstre naţionale pentru a ne slăbi, spărgându-ne rêndurile şi sădind buruiana veninósă a desbinării între noi

Ce ne va aduce anul nou?

Din partea contrarilor vieţii şi desvoltării nóstre naţionale de sigur că nu ne va aduce nicĭ o schimbare spre mai bine, fiind-că aşa e legea firéscă, că nimenĭ nu póte aştepta sprijin şi ajutor dela duşmanul sĕu.

Va sĕ ḑică nu vom avé nicĭ pe viitor alte prospecte pentru o îmbunătăţire a sórtei nostre politice, culturale şi economice, decât acelea, ce ni-le oferă lupta care ţintesce a apĕra drepturile, limba şi naţionalitatea nóstră.

Datoria, ce ni-se impune de a lupta neobosit şi cu îndoită energie pentru aceste bunurĭ scumpe ale vieţei nóstre, trebue sĕ ni-o împlinim înainte de tóte — apoi vină ce va veni.

Dér cum sĕ ne-o împlinim?

Acésta e întrebarea cea mai grea, care nu se póte deslega aşa uşor fiind-că presupune multă bunăvoinţă, mult zel şi iubire de neam, mult curagiu şi în fine devotament, sinceritate şi abnegare de sine

Cel-ce ar ḑice, că aceste însuşirĭ nu s'ar găsi adĭ la poporul nostru în acea mĕsură, ca el sĕ se pótă lupta şi sĕ se pótă apĕra cu succes în împrejurările de adĭ, acela ar nega tot trecutul acestui brav popor, tótă tăria resistenţei sale, căreia are sĕ-i multumescă, că adĭ mai trăesce ca popor deosebit.

Se găsesc dér în poporul nostru tóte însuşirile bune, de care vorbim, numai sĕ le scim folosi înţelepţesce pentru marele scop ce-l urmărim.

Acésta însĕ nu se va puté, séu sĕ va face numai în mod stângaciŭ şi nesatisfăcĕtor, pe câtă vreme nu-şĭ vor da mâna toţĭ Românii de inimă, cinstiţĭ şi desinteresaţĭ pentru a împinge înainte cu tótă energia interesele comune naţionale, şi până-ce astfel nu vor fi paralisaţĭ toţĭ, câţĭ se îndésă la conducerea poporului numai cu gândul şi cu intenţiunea de a-şĭ face trebşórele lor.

Trebue sĕ iésă pe teren toţĭ, câţĭ sunt gata a servi causa poporului sincer leal şi desinteresat şi sĕ pună odată capĕt uneltirilor ómenilor clicaşĭ şi interesaţĭ.

Atuncĭ ne vom convinge, că este încă în poporul român multă putere de resistenţă.

Sfântul Botez sĕ întărescă pe fiiĭ nemului şi sĕ le dea putere a-şĭ împlini datoria naţională pe deplin şi fără şovăire!

Revista politică.

Banffy nu se astîmpĕră. De când păcatele lui proprii l'au rĕsturnat de pe fotoliul ministerial, el mereu caută sĕ-şĭ rĕsbune în contra protivnicului sĕu Coloman Szell, invinuindu-l pe acesta în articole de ḑiare, că nu face adevĕrată politică naţională maghiară şi că dă frâu liber naţionalităţilor sĕ se întărescă şi sĕ „atace statul naţional maghiar". Profită de tóte ocasiunele pentru a discredita şi înegri politica lui Szell şi a-i prepara astfel căderea.

Cel mai nou atac al lui *Banffy în contra lui Szell* s'a dat din incidentul discusiunei în dieta ungară a proiectului de lege despre pasapórte. Intr'unul din paragrafiĭ acestui proiect se dispune, ca pentru Croaţia pasapórtele sĕ se dea în limbele *croată* şi francesă nu şi în limba maghiară. Şi proiectul s'a votat. Casul acesta i-a fost cât se póte de binevenit lui Banffy, ca sĕ se ridice cu tótă puterea şi sĕ atace cu furie pe Szell. In ḑiarul „P. H." el a publicat un articol în care ḑice, că Coloman Szell interpretéză fals articolul de lege 30 din 1868, căcĭ autonomia Croaţilor nu se întinde până acolo, încât sĕ împiedece dreptul dietei unguresci cu privire la regularea sistemului pasapórtelor şi dreptul limbei maghiare în Croaţia. Ceea-ce s'a întêmplat în dieta ungară — ḑice Banffy — nu se póte întêmpla în parlamentul nicĭ unei ţĕrĭ. Banffy se laudă, că el n'ar fi pus pe biroul camerei un proiect ca acela al lui Szell şi că şi-ar fi dat dimisia, decă n'ar fi putut sĕ resolve cestiunea acésta conform intereselor „statului maghiar naţional unitar". Banffy apeléză apoi la membriĭ camerei magnaţilor şi-i soméză, că fiind vorba de ştirbirea statului ungar în strĕinătate, sĕ respingă proiectul.

E într'adevĕr amusant — ḑicem şi noi cu „Alkotmany" — a vedé ce face Banffy. El se svêrcolesce ca omul, care abia aştéptă sĕ-şĭ însgarde prada.

*

Érăşĭ a isbucnit *obstrucţiunea în parlamentul austriac.* In tot timpul cât au durat vacanţele de sĕrbătorĭ ale „Reichsrath"-ului, s'au făcut serióse încercărĭ atât din partea guvernului, cât şi din partea partidelor, ca sĕ se afle modalitea pentru o lucrare normală a parlamentului. Speranţa că acésta se va puté dobândi nu s'a realisat. Partidele estreme, Cehiĭ radicalĭ şi Germanii radicalĭ (pangermanii), au respins propunerea de compromis privitóre la ordinea de ḑi, şi astfel s'a zădărnicit desbaterea asupra convenţiei zaharului şi inarticularea legei privitóre la acéstă convenţie pe cale parlamentară. Radicalii cehĭ şi radicalii germanĭ nu s'au lăsat sĕ fie capacitaţĭ a-şĭ retrage propunerile lor de urgenţă, ba şĭ-au mai înmulţit numĕrul acestor propunerĭ, Germanii radicalĭ pretindĕnd între altele desbaterea budgetului statului. Şedinţa a fost fórte sgomotósă. Ea s'a deschis la órele 11 a. m. şi a durat până erĭ diminéţă.

*

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

Rĕsbóiele lui Ştefan-cel-mare.

După istoricii polonĭ Dlugoss şi Cromer.

De Nic. Densuşianu.

Ştefan cel Mare învinge la Valea Rahovei, lângă rîul Bêrlad, armata lui Suleiman-paşa de 120.000 ómenĭ în a. 1475.

Despre lupta întêmpată la Valea-Racovei, *Dlugoss* scrie astfel:

„*Marţi* în ḑiua de 17 Ianuarie 1475, *Stefan Voivodul Moldovei*, învinse şi distruse într'o luptă sângerósă *oştirea Sultanului turcesc, în număr de 120.000 de luptătorĭ.* Óstei turcescĭ 'i dase ajutor şi *Basarabii* (Românii din Ţĕra-românéscă), de óre-ce Turcii trecuse mai întâiŭ în regiunea acésta şi o supusese. Turcii, îndată ce trecuse în Moldova, începură sĕ o devasteze, însĕ *Ştefan îi înfrânse cu singură puterea sa de rĕsboiŭ*, lângă stâlpul de la *Rakowyecz* şi lângă rîul *Bêrladului*[1]), ajutat fiind numai de 5000 de *Secui, a căror ţĕră dênsul o desfăcuse de regatul unguresc şi o supusese Moldovei.* Tóte şirurile de întâiŭ ale armatei sale, între carĭ se aflau în frunte şi *Secuii*, fură nimicite de Turcĭ, şi acum pericolul era fórte mare, când de-odată Ştefan se aruncă în persónă în mijlocul liniilor de bătaie ale Turcilor, carĭ începuseră a-se bucura de învingere şi prin admirabila putere a lui Dumneḑeu, dênsul, care de abia avea numai 40.000 de luptătorĭ, şi între carĭ *partea cea mai mare erau ţĕranĭ*, sdrobi tóte cetele barbare ale Turcilor.

„Din causa acestei victorie, el nu se sumeţi de loc, ci patru ḑile întregĭ posti numai cu pâne şi apă, şi dede poruncă în tótă ţéra sa, că nimenĭ sĕ nu cuteze sĕ-i atribue lui acéstă învingere, ci numai singur lui Dumneḑeu, fiind-că după judecata tuturor, învingerea din aceea ḑi numai Dumneḑeu a dat'o, şi de aceea numai lui singur i-se cuvine lauda acestui triumf. Intrégă óstea lui se înavuţi peste mĕsură din prada luată de la Turcĭ, în aur, în argint, în purpură şi în alte lucrurĭ. Şi Stefan câştigă înapoi fortăreţele din Basarabia (arces Bessarabiae), carĭ se desfăcuse de dênsul şi se plecase Turcilor. Fórte mulţĭ ţĕranĭ fură trecuţĭ din cetele pedestra-ilor în cetele militarilor călăraşĭ şi ale militarilor pedeştri. Din acéstă luptă numai puţinĭ Turcĭ încercară sĕ scape cu fuga. Dér cu tóte că cei ce fugeau putură sĕ sosécă până la Dunăre, însĕ aicĭ fură ajunşĭ de Românĭ, carĭ aveau cai mai odihniţĭ, şi aprópe cu toţii fură măcelăriţĭ şi aruncaţĭ în unde. Caii Turcilor şi chiar însuşĭ Turcii slăbise de fóme, fiind-că Ştefan Voivodul cu mult mai înainte prefăcuse în flacărĭ tot ţinutul, pe unde aveau sĕ vină Turcii, şi acéstă disposiţiune contribui fórte mult la învingerea lui. Apoi dete ordin sĕ tragă în ţĕpă pe toţĭ captivii Turcĭ, afară de cei mai de frunte, pe carĭ îi reservă. Cadavrele celor ucişĭ le arse, dér esistă încă câte-va *grămeḑi marĭ de ósele acestora, carĭ vor atesta şi în secole depărtate mărimea acestei învingerĭ*[2]).

„Ştefan Voivodul trimise apoi, cu boierĭ cunoscuţĭ şi de frunte ai ţĕrei sale, la *regele Casimir al Poloniei*, care se află în Litvania, pe patru ducĭ mai distinşĭ de ai Turcilor, 36 *de stégurĭ militare*, şi o parte fórte alésă din prada de rĕsboiŭ; rugând pe regele polon sĕ nu părăséscă pe un serv al sĕu atât de credincios şi pe un atlet atât de brav, ci sĕ-l ajute cu trupe, cu arme, cu banĭ şi cu alte lucrurĭ necesarĭ rĕsboiului, în contra împĕratului turcesc, ca sĕ-şĭ rĕsbune pentru călcarea ţĕrei.... Casimir, regele Poloniei, auḑind acéstă scire atât de fericită şi de mare folos pentru sine, pentru regatul sĕu şi pentru întréga creştinătate, s'a bucurat fórte mult, după cum cu tot dreptul se cuvenia, şi a făcut *rugăciunĭ publice cu mulle cheltuelĭ şi sacrificii, drept mulţumire lui Dumneḑeu pentru acéstă învingere*, promise şi asigură pe Voivodul Ştefan, că după dorinţele sale, dênsul îl va ajuta cu tótă bunăvoinţa... Ştefan Voivodul trimise şi *Pontificelui roman*, lui Sixt al IV-lea, câţĭ-va captivĭ şi stégurĭ luate de la inimic, rugându-l sĕ-i dea tot ajutorul, ca sĕ pótă pune cu desĕvârşire capĕt furiei Turcilor.

„De asemenea Ştefan Voivodul trimise şi regelui *Mathia* o parte alésă din prada de rĕsboiŭ, dorind sĕ-l atragă în partea sa, ca sĕ-i fie în ajutor. Insĕ regele Mathia usurpă pentru sine întrégă pompa acestui triumf, atribuindu-şĭ şie acéstă învingere; anume dênsul scrise Papei, împĕratului

[1]) Cronicarii românĭ numesc locul unde s'a întêmplat acéstă luptă: „*Podul înalt, din sus de Vasluiŭ*".

[2]) Er cronicarul *Grigorie Ureche* scrie: „Pre carĭ i-aŭ biruit Ştefan Vodă... cu *meşteşugul*, că... aşa i-au cuprins pe Turcĭ *o negură*, cât nu se vedeau unul cu altul. Şi *Ştefan Vodă tocmise puţinei ómenĭ despre lunca Bêrladului, ca sĕ-i amăgéscă cu buciume şi cu trimbiţe, dând semn de rĕsboiŭ.* Atuncĭ óstea turcéscă întorcêndu-se la glasul buciunelor, şi împedecându-i şi apa, şi lunca, şi acoperindu-i şi negura, tăiau şi sfărîmau lunca sĕ trécă la glasul buciunelor. Eră din dos i-a lovit Ştefan Vodă cu óstea tocmită, în 10 Genarie: unde nicĭ era loc a-şĭ tocmire óstea; nicĭ de a se îndereptare, ci aşa ei în de sine tăindu-se mulţĭ au pierit; şi mulţĭ prinseră viĭ pedestrime(a): ci pe aceia pe toţĭ i-aŭ tăiat, unde pe urmă, *movile de cei morţĭ au strîns*". (*Kogălniceanu*, Cronicele României. Tom. I, p. 160—161).

Pressa oficiósă din Rusia nu mai contestă *importanța călĕtoriei contelui Lamsdorff* în Serbia, Bulgaria și Austria. Intrevederile de la Belgrad și Sofia și conferința cu contele Goluchowski la Viena. au avut într'adevĕr de scop prepararea unei energice acțiunĭ în Orient, a celor douĕ puterĭ semnatare ale ințelegerei din 1897, consfințită prin visita împĕratului-rege Francisc Iosif la curtea din Petersburg.

Diarul oficios *„Nowoje Vremja"* vorbind de reformele acordate Macedoniei de către Sultan, declară categoric, că Rusia și Austro-Ungaria cer introducerea reformelor, dér cu garanții. Asemenea reforme vor fi propuse Turciei, după o ințelegere prealabilă între cele douĕ puterĭ.

Punctele principale ale acestor reforme ar fi:

Stabilirea unui control financiar pentru perceperea impositelor în vilaetele europene ale imperiului și pentru plata regulată a salariilor funcționarilor și trupelor;

Instituirea unui control asupra jandarmeriei, prin numirea de ofițerĭ belgienĭ, olandezĭ și elvețienĭ și asupra întregei administrațiuni din Macedonia, printr'o personalitate independentă și nesupusă tradițiunilor turcescĭ și influențelor de la Yldiz-Kiosk.

In primul loc nicĭ Austro-Ungaria, nicĭ Rusia nu admit reformele propuse de Pórtă.

In al doilea loc, ambele puterĭ — probabil cu mandat necondiționat din partea celor-lalte puterĭ semnatare ale tractatului din Berlin—cer un permanent control financiar européan în Albania. Macedonia, Serbia-veche, Tracia și Epir.

Al treilea, Europa cere reorganisarea administrației, prin înlătura rea tuturor funcționarilor turcĭ și înlocuirea lor cu ofițerĭ furnisațĭ de cele trei state neutre: Olanda, Elveția și Belgia.

In sfirșit. numirea unui guvernator general. liber de orĭ-ce dependență de Pórtă și neascultând de ordinele cabinetelor europene.

Infrățirea latină.

Sub acest titlu revista italiană *„La vita internazionale"* publică următorul articol datorit d-lui Giovanni *Persico*, unul dintre studențiĭ italienĭ, care a visitat România.

Intre albele căsuțe vesele, între verdile grădinĭ mirositóre ale frumosului și veselului Bucurescĭ — nume care în limba românéscă însémnă orașul bucuriei — trece modestul curs albastru al Dâmboviței, de unde vine și drăguțul proverb: *„Dâmbovița apă dulce, cine o bea nu se mai duce"*.

Și într'adevĕr, cu multă părere de rĕu eu la gura din Vêrciorova am sărutat pe bunul meu prietin Dumitrescu, venit sĕ îmĭ aducă ultimul frățesc adio la hotarul patriei lui, și cu o mare tristeță am vĕdut dispărênd repede ospitaliera țéră românéscă pe când trenul mergea pe repedile cóste ale Carpaților, pe când bĕtrâna Dunăre își înălța vocea, rupêndu-și marile ei valurĭ de Porțile-de-fer.

După ce am petrecut douĕ-spredece dile în România, ca într'un vis fermecat de lumină și amor, eram cuprins de un fel de uluială de a mĕ regăsi astfel singur în acel vagon. care străbătênd câmpiile Ungariei, mĕ reconducea în zidurile eterne ale iubitei mele Rome.

Și acest nume de Roma, venindu-mĭ pe neașteptate în minte, îmĭ reîntorcea gândurile mele la țéra și la ómeniĭ de care mĕ despărțisem.

Oh! Roma, câtă trebue sĕ fi fost mărirea ta, décă magica putere a numelui tĕu a fost de ajuns, ca sĕ păstreze integru și viŭ, după miĭ de anĭ de suferințe și de lupte, un mic popor de eroi, căruia i-a fost unica mângăere, între durerĭ nesfêrșite, ideia fórte nobilă de a menține în crederea în marea mamă, orgoliul sfânt de a se arăta demnĭ în ochiĭ lumei de marea misiune încredințată de Traian, când i-a pus între Dunăre și Marea Neagră, ca o sentinelă a latinității!

* * *

Acolo pentru prima óră mi s'a arătat tot farmecul misterios, ce emană din marile fapte ale istoriei atuncĭ când am vĕdut la evocarea Romei delirând de entusiasm un popor întreg, dela vechiul muntean ignorant, îmbrăcat în blănurĭ de miei, pe care l'am cunoscut la Sinaia, care a plecat pe jos din Carpațiĭ lui spre a se duce în pelerinagiu de devotament sĕ sărute pămêntul sacru *alma mater*, patria ideală a tuturor Românilor, până la culta Carmen Sylva, regină-poetă a cărei dulce fată expresivă strălucea de emoțiune, când pe măréța terasă a încântătorului castel Peleș — eu i am vorbit despre Italia, pe care o iubesce.

Neștérsă este pentru mine amintirea sosirei triumfale la Bucurescĭ; pe la órele 11 nóptea o mulțime nerăbdătóre de peste 50 mii de persóne, aparținênd tuturor claselor sociale, se strînsese cu muzicĭ și drapele pe lângă gară, spre a aduce primul salut tinerilor óspețĭ italienĭ.

Revĕd încă lungul cortegiŭ, care a durat mai mult de o óră, între 2 șirurĭ dese de popor, care aplauda cu frenesie; revĕd încă strădile Capitalei pavoazate și iluminate frumos, inscripțiunile multicolore, cu cuvintele *Bine ați venit!* balcónele pline de lume, de pe carĭ bărbațiĭ ne salutau cu simpatie, pe când femeile ne aruncau florĭ și surisurĭ.

Din acea séră memorabilă și până la óra plecărei, a fost o continuă serie de serbărĭ, de aclamațiĭ, de onorurĭ, ca într'o magică feerie: după frasa cea mai esactă din *„Universul"*, organul cel mai mare al opiniunei publice române, erau 17 tinerĭ italienĭ, și am devenit timp de o sĕptĕmână cele mai importante personagiĭ din tótă România.

Ni s'a dat un bilet de liber parcurs pe căile ferate și primirile entusiaste din Bucurescĭ au fost imitate, décă nu întrecute la Ploescĭ, Cernavodă, Constanța, Brăila, Sinaia, Craiova, Turnu-Severin, peste tot locul, fine unde trenul se oprea, fie chiar pentr'un singur moment. Am fost conduşĭ sĕ visităm tóte stabilimentele cele mai importante din Capitală și Regia ne-a oferit cutiĭ cu țigărĭ *Corda-Fratres*, tip creat într'adins pentru noi: s'au organisat representații de gală, și toțĭ artiștiĭ cei mai celebri din regat s'au întrecut pentru buna reușită a spectacolului; ni s'au dat ca darurĭ cărțĭ, obiecte și medaliĭ.

In continuele recepțiunĭ și banchete, ce ni-s'au oferit la Bucurescĭ și în altă parte, omenii cei mai eminențĭ din țéră în politică, artă și literatură au pronunțat discursurĭ în onórea óspeților și mie, care eram capul delegației italiane mi s'a cuvenit sarcina. prea superióră pentru sĕrmanele mele puterĭ, de a lua peste 30 de orĭ cuvêntul, spre a exprima tótă emoțiunea și recunoscința inimelor nóstre față de acele dovedĭ de iubire frățéscă.

* * *

Ce măréță și neașteptată revelațiune a fost pentru mine acea cursă repede și instructivă prin tînĕrul regat danubian.

Câte și minunate progrese din diua, încă nu depărtată, în care Michelet numea România: *pauvre petite Italie solitaire!*

România, care are abia un sfert de secol de viéță autonomă, care a a avut botezul de sânge ca națiune independentă pe câmpiile Griviței și pe zidurile Plevnei, a făcut în câțiva anĭ, prin stăruința tuturor fiilor ei, pașĭ într'adevĕr giganticĭ pe drumul civilisației.

Bucurescii, prea frumósa Capitală, care póte rivalisa în frumusețe și eleganță cu cele mai celebre orașe din Europa și pe care de sigur le întrece prin curățenie și higienă, s'a ivit ca prin farmec în ultimiĭ anĭ; Constanța, antica Tomi unde se află o statue de bronz a lui Ovidiŭ, oferă în portul ei un ancoragiŭ sigur pentru nevoile navigațiunei pe marea Neagră; Cernavoda posedă un pod de fer pe Dunăre, lung de aprópe un chilometru. care constitue una din lucrările cele mai minunate din lume; Brăila. unde Dunărea încărcată cu vapóre ia înfățișarea unei mărĭ, e sediul industriei și comerciului, și în special al grânelor, care constitue cea mai mare resursă a României.

Décă se confruntéză acéstă stare de lucrurĭ cu descripțiunile pe care ni le-au lăsat călĕtoriĭ, carĭ au străbătut Moldova și Valahia acum vre-o 50 de anĭ, când barbara și urîta dominație turcéscă lăsa acele provinciĭ în condițiunĭ de complectă părăsire, se va pricepe îndată cu mare ușurință cum unele persóne au adus acusațiĭ contra fraților noștri latinĭ.

Ei au sciut până acum sĕ dovedéscă prin fapte, că prin voință se póte ajunge un sublim ideal.

In vinele Românilor de adĭ curge sânge curat latin, și ei, ca și sentinela de bronz a Dobrogei pusă la întrarea podului Carol I, păzesc pe țermuriĭ Dunărei și pe malul Mărei Negre gloriósa tradițiune italică

Chiar din momentul când am călcat pe pămêntul României, m'am convins de acest adevĕr.

* * *

După 30 de óre de călĕtorie continuă din momentul debărcărei la Fiume, am ajuns la Predeal, o mică gară, care se află la granită și apar-

---

german, precum și altor regĭ și principĭ din lume, lăudându-se, că oștile sale, peste carĭ era comandant Stefan Voivodul, au sdrobit cu totul armata turcéscă, voind prin acéstă vanitate a sa obicĭnuită și fără marginĭ, sĕ-șĭ aróge sie-șĭ titlele de glorie ale altuia, pe când este lucru cunoscut atât în Polonia, cât și în Ungaria, că acel Stefan Voivod al Moldovei, pe care regele Mathia îl numesce duce peste trupele sale, cu puține dile mai înainte a strivit 6000 de ungurĭ, pe carĭ îi trimisese regele Mathia, ca sĕ devasteze Moldova, în cât aprópe nicĭ unul n'a mai rĕmas în viéță, ér ducele lor *Magyar Balazs*, de abia a putut scăpa cu fuga.

„Dér Stefan Voivodul nu se mulțumi numai cu legațiunile trimise la amicii sĕi, ci dênsul trimise o legatiune distinsă și cu darurĭ alese chiar și dușmanului sĕu de mórte, sultanului turcesc *Mohamet.* Prin acéstă legațiune a sa dênsul se plângea, că nisce tâlharĭ și ómenĭ isgonițĭ din Turcia au cutezat sĕ năvălécă asupra țĕrei sale fără de scirea Sultanului, fiind-că dênsul nu póte crede, că Sultanul ar nutri în inima sa, față de dênsul, atâta aroganță, rea credință și dușmănie, dér dênsul cu protecțiunea prea puternicului Dumnedeu, care ajută tot-déuna causa drépta, a distrus cu totul acéstă cétă de hoțĭ și de ómenĭ alungațĭ din Turcia. Dênsul cerea, ca Sultanul sĕ-i estradee și rĕmășițele celorlalțĭ tâlharĭ, décă aceștia se vor fi refugiat cumva în împĕrăția sa, ca sĕ-i pedepséscă și pe aceștia cu aceleașĭ suplicii, ca și pe ceilalțĭ. Sultanul în urma acestei legațiunĭ mai mult se înfuria de cât se liniști, și violând dreptul ginților, dede ordin sĕ aresteze pe ómenii, ce-i trimisese Stefan, pe carĭ îi ținŭ cât-va timp într'o închisóre destinată pentru făcĕtorii de rele, apoi despoindu-i de tóte lucrurile, ce le aveau, îi trimise în Moldova pe jos, și aprópe fără haine pe ei. Prin aceștĭ ómenĭ Ștefan Voivodul se încredință și mai mult despre mânia. ce o aveau Turcii asupra sa, anume că sultanul turcesc adună trupe marĭ în contra dênsului, avênd de cuget sĕ le trécă în Moldova pe uscat și pe mare, și că în fruntea acestor oștĭ va veni insușĭ Sultanul. Insĕ Ștefan rĕmase intrepid și la scirea acésta încredințându-se în ajutorul lui Dumnedeu.

„O bărbat admirabil! cu nimic mai inferior de cât Ducii eroi ai vechimii, pe carĭ noi îi admirăm atât de mult. Dênsul este cel de întâiu între Principii lumii, care în timpurile nóstre a raportat o învingere atât de strălucită asupra Turcilor După judecata mea, dênsul este cel mai demn, căruia se i se dea domnia și imperiul militar peste tótă lumea, și lui sĕ i-se încredințeze, prin svatul, prin ințelegerea și hotărîrea comună a tuturor creștinilor, demnitatea de comandant suprem și Duce în contra Turcilor, pe când ceilalțĭ regĭ și principĭ catolicĭ, îșĭ petrec timpul numai în trândăviĭ și în desfrînărĭ, orĭ în rĕsboie civile".[3])

(Va urma).

Din „călĕtorie în munțĭ".

(După *Lenau*).

Furtuna.

Pe culmĭ e liniște adêncă —
De-odată vênturĭ vin grăbit
Cu vestea că îngrozitóre
La drum furtuna a pornit.

Un sgomot surd,... pe ceriurĭ noriĭ
S'adună în vestmênt cernit,
Ca gândurile de mânie
În sufletul adênc mâhnit.

Și cerul tună a mânie;
Pe frunte vinele 'i svâcnesc;
Sunt fulgere îngrozitóre,
Carĭ spaimă 'n lume împărțesc.

Șiróie ploile se varsă;
Cu arborĭ smulșĭ se prăvălesc
Torentele pe dinainte-mĭ —
— Dér tunetele se răresc.

Furtuna aripele-'șĭ pléca
Și plóia rouréză. lin.
Dér uite colo o colibă
Deschisă unui biet strein!

Somnul.

Un moș eși, îmĭ dete mâna
Și ridicând'o gânditor
A binecuvêntare...... darul
Din ceriurĭ picura ușor.

Atuncea Dómne priceput-am,
Că tunetul mânie nu-'i,
Că 'n vênturĭ line, orĭ furtune
Tu dragostea de noi țĭ-o spui.

---

[3]) *O virum admirabilem, heroicis Ducibus, quos tantopere admiramur, nihilo inferiorem:* qu' sub nostra aetate, tam magnificam victoriam, inter Principes mundi primus ex Thurco retulit. Meo judicio *dignissimus, cui totius mundi Principatus et imperium,* et praecipue *munus Imperatoris et Ducis contra Thurcum,* communi Christianorum consilio, consensu, et decreto, aliis Regibus et Princibus Catholicis in desidiam et voluptates, aut in bella civilia resolutis, committeretur. *Dlugossi* Hist. Polon. Tomus II (1712) p. 544.

ţine jumětate României şi jumetate Ungariei.

Prima demonstraţie ce ni s'a făcut acolo, la graniţă, pe frumoşiĭ Carpaţĭ înverdiţĭ, în faţa ochilor miraţĭ ai geandarmilor ungurĭ, a fost póte cea mai puţin grandiósă, dér cea mai mişcătóre.

Tótă mica populaţie de ţěranĭ şi păstorĭ se adunase pe peron, frumos împodobit cu verdéţă; băieţiĭ şcolilor se aflau înşiraţĭ la umbra tricolorului român şi un grup de copile, îmbrăcate în alb şi încununate cu roze, aruncau florĭ asupra tinerilor óspeţĭ, veniţĭ din Italia depărtată, veniţĭ dela mama Roma sě găséscă pe fraţiĭ din Orient.

Pe când noi nu sciam sě exprimăm vía nóstră recunoscinţă de cât prin a ne arunca în braţele noilor amicĭ cu strigătul de *Trăiéscă România!* micul cor de copiĭ a intonat cântecul gintei latine, imn popular, făcut de Vasilie Alexandri, cel mai mare poet român din secolul trecut.

In acel moment mărturisesc fără ruşine, că emoţiunea m'a învins şi am plâns.

Lacrimĭ de recunoscinţă şi de bucurie, lacrimĭ carĭ uşurară inima mea agitată de furia afecţiunilor cu carĭ eu am sigilat acele legăturĭ de iubire frăţéscă pe care numai mórtea le va puté rupe.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Ianuarie

Din causa sfintelor sěrbătorĭ de Lunĭ şi Marţĭ, Botezul Domnului şi Ioan Botezătorul, diarul nu va apăré până Miercurĭ séra.

Alegerea de episcop la Arad. Lunĭ consistoriul din Arad a ţinut şedinţă plenară, în care s'au comunicat actele privitóre la înalta resoluţie şi s'a hotărît a-se convoca sinodul electoral pe diua de *30 Ianuarie* (12 Februarie) când se va sěvêrşi alegerea.

Pentru „Casa Naţională“. Ca rěscumpěrare a felicitărilor de anul nou a dat pentru „Casa Naţională“: d-na Lucreţia Meţianu, Ghimbav 1 cor., d-şóra Domnica Neagu 1 cor.

Pentru masa studenţilor românĭ din Braşov au mai întrat: de la d-l *Ioan Murăroiu* pentru rescumpărarea felicitărilor de diua sa onomastică *3 cor.*

In loc de **a. n. f.** de la domnii din Deeşiŭ: *Dr. Ioan Şliam,* advocat, *3 cor.*, *Augustin Pintea,* contabil, *2 cor.* şi *Gregoriu Sândean 2 cor.*

In loc de cunună pe sicriul regretatului protopresbiter *Ioan Petric* a contribuit d-l *Romulus Verzea,* capelan gr. or. în Satulung, suma de *5 cor.* — Priméscă marinimoşii donatorĭ cele mai călduróse mulţămite. — *Direcţiunea şcólelor medii gr. or. române.*

Grecul rětăcitor. Un tînĕr simpatic care se numesce „Contele Spiridon de Cavvadas“ originar dintr'o familie veneţiană, ai cărei membrii ocupă adĭ funcţiunĭ înalte în insula Corfu şi unul a fost chiar ministru în Grecia, venind din România s'a oprit la Braşov şi ne-a visitat la redacţie. Tînĕrul conte a umblat multă lume 'mpĕrăţie, trimiţĕnd corespondenţe la diferite diare. In limba grécă se dice, ca scie sě scrie poesii frumóse. A scos şi câte-va numere dintr'un diar franţuzesc întitulat *„Le grec errant“* (Grecul rětăcitor). In pelerinajele sale a visitat mai multe persóne distinse, între carĭ şi pe preşedintele Transvaalului Krüger. De aici va trece prin Triest în patria sa.

Proces de presă. „Tribuna Poporului“ a avut în diua de 13 Ianuarie proces de pressă în faţa tribunalului din Arad. In diua de 22 Iulie 1900 „Tr. Pop.“ publicase un articol sub titlul *„Un netrebnic“* în care se afirmau despre d-l Lazar *Triteanu,* actualmente referent la consistoriul din Sibiiu, nisce lucrurĭ insultătóre. D-l Triteanu era pe atuncĭ instructor la familia *Mocsonyi* şi stipendist al consistoriului archidiecesan din Sibiiu. Din causa acésta, după cum se scrie, redactorul „Tr. P.“ fiind mânios pe d-l Triteanu a publicat acel articol insultător, în care se dicea între altele despre d-l Triteanu, că ar fi esploatat tinereţa şi nevinovăţia unei învěţătóre şi ca sě-i stórcă şi banĭ, i-ar fi promis, că o ia de nevastă.... D-l Triteanu prin advocatul Dr. Rozvany a intentat proces „Tribunei Poporului“, pentru insultă şi calomnie prin pressă. Rěspunderea a luat'o culegětorul tipograf *Dopp.* Mai târdiu însĕ acesta s'a resgândit şi a făcut o nouă declaraţie, în care dice că *nu el a scris articolul,* dér că a luat rěspunderea la îndemnul lui Russu-Şirianu şi a lui Tr. Vaţanu. Tabla din Oradea n'a luat în considerare acéstă declaraţie. Tribunalul a condamnat pe Dopp la o amendă principală de 100 coróne, care se va puté preschimba în închisóre de 10 dile, la amendă secundară de 50 coróne, care se va puté preschimba în cincĭ dile închisóre, precum şi la 10 coróne cheltuelĭ în favorul reclamantului. Tot-odată „Tr. P.“ a fost obligată a publica sentinţa în fruntea diarului. Ambele părţĭ au făcut apel.

„Reuniunea femeilor române gr.-catolice din Blaşiŭ,“ invită la balul, care-l aranjéză în favorul sĕu, Sâmbătă în 24 Ianuarie 1903 st. n. în sala „Hotelului Univers“. Inceputul la 8 óre séra. Preţul întrării: de persónă 2 coróne, de familie 5 coróne.

Se póte? Ni-se scrie: „In comuna Ţinţarĭ s'a întêmplat minunea, că în diua de Crăciun s'a cântat „Christos a înviat din morţĭ...“ ér ajunul Bobotezii s'a publicat pe Vinerĭ în 3 Ianuarie v. 1903. Sunt curios a sci, unde se capětă un astfel de călindar, şi ce orânduială nouă bisericéscă a schimbat la Crăciun pe „Nascerea ta Christóse“... în „Christos a înviat...?!“ *„X.“*

Un principe nihilist. Din Geneva (Elveţia) se scrie, că au arestat acolo pe Victor *Nakasidze,* pe motiv că ar fi făcut nisce înşelătoriĭ. Odată cu principele, au arestat şi pe socrul sĕu Rondal. Principele de vr'o douĕ-decĭ de anĭ dă de lucru poliţiei din causa, că era nihilist fanatic. La 1885 a fost implicat într'un complot, care plănuia uciderea Ţarului. Atuncĭ a fost condamnat la mórte, dér pe urmă fu graţiat şi i-s'a schimbat osânda la temniţă pe viéţă. După-ce a şedut 2 anĭ în temniţă, a fugit din fortăréţa Petru-Paul din Petersburg unde fusese internat şi a mers la Paris, unde a trăit mai mulţĭ anĭ învĕţând chemia. Aicĭ l'au condamnat érăşĭ la 3 anĭ închisóre, fiind-că se ocupa cu fabricarea de bombe. După ce şĭ-a făcut pedépsa, a fost espulsat din Franţa. S'a stabilit în Elveţia, apoi în Italia şi Belgia, dér nicăirĭ nu l'au tolerat. Odată fiind bolnav în Geneva, s'a dus la spital, unde s'a apucat la bătaie cu doctorul, din care causă l'au închis în casa nebunilor. Liberându-l şi de aicĭ se duse la Londra, unde făcu cunoscinţă cu baronesa Rudelheim, care îl însoţi apoi în tóte călĕtoriile sale. A luat parte activă în mişcarea anarchistă Părechea a fost espulsată din Anglia şi s'a stabilit în Gibraltar, unde s'au căsĕtorit. Şi de acolo i-au gonit. S'au dus la Nizza şi de acolo la Roma, de unde érăşĭ fu espulsat. Principele este acuma în etate de 40 anĭ, dér se crede, că nu o va puté duce mult, fiind tuberculos.

„Familia“ din Oradea-mare a întrat în al 39-lea an al esistenţei sale. Pentru acest an deschide un nou abonament cu 16 coróne pe an, 8 cor. pe $^1/_2$ an, 4 cor. pe $^1/_4$ an. Pentru România 20 lei. Abonaţiĭ carĭ plătesc înainte abonamentul cel puţin pe o jumĕtate de an, vor primi trei tablourĭ naţionale ca premiu şi mai multe scrierĭ de a-le d-lui Vulcan cu preţul redus.

Vênătorĭ maltrataţĭ. In apropiere de Aradul nou au eşit dilele acestea la vînătóre în pădurea „Ciala“ mai mulţĭ domnĭ marĭ: baronĭ, deputaţĭ, judĭ de tablă şi solgăbirăĭ. O căprióră străbătuse prin linia gonacilor şi trecuse de pe teritoriul erariului unde vênau domnii într'o pădure privată, unde erau tot la vânătóre nisce ţĕranĭ din Aradul nou. Aceştia au împuşcat căprióra şi un epure. Domnii vĕdĕnd acésta s'au înfuriat rĕu şi i-au legat, bătut şi târît pe jos pe ţĕranĭ. Ómenii aceştia nevinovaţĭ au reclamat pe domniĭ cu pricina la tribunal.

Părintele Zimándy din T. Balint (lângă Budapesta) nu e de loc pe placul şoviniştilor. Au trecut câţi-va anĭ, de când a scris vr'o douĕ cărţĭ despre Kossuth. In acestea cărţĭ îl zugrăvesce pe Kossuth ca pe un grandoman şi nevrednic de cinstea ce i-s'a dat în tot-déuna. Acuma de curĕnd încă a scos o carte de 472 paginĭ în care între altele are un capitol întitulat: „Kossuth Lajos în gândirea tinerimei“ în care arată, că tinerimea s'a lăpădat în mare parte de Kossuth, mulţumită scrierilor sale. Incât pentru statua, ce vrĕu sĕ i-o ridice lui Kossuth, Zimandy propune sĕ pórte o inscripţie alegorică în care sĕ se facă comparaţie între Kossuth şi între maimuţa, care pusese laba pe o mitră episcopéscă şi punĕndu-o în cap, de sigur se credea episcop. Tot aşa şi Kossuth, şi-a pus coróna în cap şi s'a uitat în oglindă. — Alăturea cu Kossuth Zimandy propune sĕ li-se facă statue şi lui Haynau şi Grünne, carĭ împreună cu Kossut se bucurau de executarea celor 13 generalĭ din Arad.

O fóie maghiară din Arad scrie din incidentul acesta, că Zimándy a înebunit şi propune sĕ i-se ridice şi lui un monument — în chipul unei spândurătóre.

O comóră de 400 milióne francĭ. Generalul Chaffee, care a comandat forţele americane la asediul Pekingului, în cursul unei conferenţe pe care a făcut'o la Broohlen, asupra cestiunei chinese, a afirmat că cunósce esistenţa unei comorĭ ascunse, de 80 milióne dolarĭ (400 milióne lei.) Comóra e îngropată într'un loc retras din „Cetatea interdisă“ din Peking. Generalul a adăugat, că a comunicat la timp fostului preşedinte Mac-Kinley despre acéstă comóră, dér că a primit ordinul sĕ nu se atingă de ea.

Ómenĭ superstiţioşĭ. Andreiŭ Schukkert agricultor din Paks de un timp încóce se îmbolnăvise. Nu sciea, de unde îi vine bóla şi a chemat o babă, sĕ-i descânte. Baba a făcut diagnosa bólei şi a dis, că ginerile lui Schukkert Szallai este

---

Paharul îmbiat golindu-'l
Spre şură somnul m'a mânat
Şi 'n fên mirositor acolo
Odihnă dulce am aflat.

Cu bucuriile din cale
În vis din nou m'am întêlnit
Şi audiam din somn cum plóia
Cădea pe şură liniştit.

E dulce somnul într'o şură
Pe care bat domóle ploi —
— Aşa dormim póte 'n sicrie
Când lacrĕmĭ calde cad pe noi.

I. Priscu.

Rugămintea îngerilor.

De şése-orĭ sunase cuvêntul Celui care
Stăpân e peste tóte — peste pămênt şi mare,
Şi din adêncurĭ tainic o lume s'a ivit
Cu astri milióne pe-albastru infinit.
Şi lumea-abia zidită, cu vocea lui divină
El o uni cu ceriul prin lanţurĭ de lumină,
Ér cetele de îngerĭ sublim cântau în cor
Cântare de mărire cerescului Păstor.

Şi érăşĭ se aude cuvêntul Celui care
Stăpân e peste tóte, — peste pămênt şi mare,
„Acum sĕ facem omul“, *simţirea* pe pămênt,
„Coróna creaturiĭ“ — Puternicul cuvênt
Stîrni în ceriurĭ ecou de slavă şi uimire
Şi îngeriĭ cântară cântare de mărire.

O jalnică oftare vĕzduhul îl strĕbăte,
Ea vine ca o rugă din sfere depărtate,
Pe urma ei trei duhurĭ se 'nalţă 'n tainic sbor
Spre tronu 'n care şede cerescul Ziditor.
Erau acei Archangelĭ meniţĭ de provedinţă
Sĕ apere ceréscа virtute şi credinţă,
Pe candida lor faţă lumina strălucia
Ş'o sfântă aureolă măreţ îi învĕlia.

Archangel-*Adevĕrul* păşesce şi s'opresce
În faţa Stăpânirii şi umil îi grăesce:
— „Părinte-al îndurării, o! lasă, nu crea
„Fiinţa cătră care se 'ntinde mâna ta,
„Viéţa o sĕ-i fie mult grea şi 'ntunecată
„De patime şi ură, de viţii flagelată;
„In sbucium şi durere pe urmă s'o sfirşi
„Şi 'n loc de mulţumită cu rĕu te-o resplăti“ —
Cuprins de întristare archanghelul se 'nchină
Şi 'n spaţiu 'şĭ pierde urma ca dungă de lumină.

Al doilea Archangel-*Dreptatea* se ruga:
— „Îndură-te Părinte şi lasă nu-l crea
„El lumea o sĕ dĕrime prin cruda-i nedreptate
„Nedreptăţi-va frate pe dulcele sĕu frate,
„Chiar eu ce am menirea dreptatea a sluji
„Gonit voiŭ fi de dênsul şi mĕ va urgisi“. —
Grăesce şi dispare ca astru rotitor
Şi în adênc se pierde cântând întristător.

Spre tronul sfânt păşesce Archangel-*Pacea.* Crengă
De laur ţine 'n mână, plutind în sfera-i largă
Rostesce rugămintea-i cu glasul tremurând:
— „O, nu-l crea Părinte! În tristul sĕu avênt
„El liniştea şi pacea o sĕ le isgonéscă,
„Frumseţa lumiĭ tale el o sĕ nimicéscă,
„Virtutea pentru dênsul cuvênt deşert va fi,
„Pĕcatul şi minciuna în fapte-i va 'nflori“. —
. . . .

Tăcere ca de mórte urmă, şi toţĭ aştéptă
S'audă glasul Celui ce lumile îndréptă,
Când étă că din zarea albastrului vĕzduh
Venia plutind pe radie lin al *Iubirii* duh.
Splendóre de lumină în urma lui rĕsare
Şi ceriul şi pămêntul tresar în admirare,
Zimbesce tuturora şi nu s'opresce 'n sbor,
Ci merge drept naintea cerescului Păstor:
— „Crează-l o! Părinte, crează-l sĕ iubéscă,
„Iubirea-i de iubire sĕ împărtăşéscă,
„Iertat va fi de tine de va pĕcătui,
„Tu iertĭ, Părinte, celor ce 'n lume sciu iubi“. —
O rază odihnesce pe îngerul iubirii
Şi fruntea-i se 'ncunună cu laurii măririi.

Atuncĭ s'aude érăşĭ cuvêntul Celui care
Stăpân e peste tóte, peste pămênt şi mare,
Şi tuturor vestesce, că *omul* e creat,
Ca şi lui pe-astă lume menire 'i s'a dat.

(După un autor engles.) *Iulia.*

Un tip criminal.

Costache Băbeanu.

Ei! tu eştĭ vestitul bandit Costache Băbeanu?

— Da, eu sunt, trăiv'ar Dumnedeu dilele, domnule judecator!

Vrednic am fost de ţi-am scăpat din mânĭ şi am rîs de d-ta de atâtea orĭ, dér mai şmecher ai fost d-ta, că m'ai prins acuma ca pe un pui de găină la gura coteţului!

Sĕ fiĭ sănĕtos! Mi-ai mâncat viéţa d'acum!

Fie-care cu ursitórea lui, dav'ar Dumnedeu sănĕtate domnule judecator!

Stătea în faţa mea drept, cu pieptul eşit, cu capul sus, mai mult semeţ de cât mândru, grav, sfidător, liniştit şi trist.

La picióre avea cătuşe grele, pe carĭ părea că nicĭ nu le observă; la mânĭ cele douĕ rândurĭ de lanţurĭ cu lăcat nu-l

pricina bólei, deóre-ce Szallai are pe dracul şi cu „ajutorul dracului l'a stricat“ pe socru-sĕu. Schukkert l'a gonit pe ginere-sĕu din casă şi bietul om trebui sĕ ia lumea în cap, fiind-că nimenĭ nu-i mai dedea de lucru, credênd cu toţii boscónele babei, că Szallai e plin de dracĭ. Szallai l'a dat în judecată pe socru-sĕu şi procesul s'a judecat mai deunăḍĭ în oraşul Paks. In faţa judecătoriei Schukkert a depus sub jurământ, că într'o ḍi fiind culcat în pat, s'a deschis uşa de la sine şi a intrat un câne negru, care „i-a rîs“ în faţă şi pe urmă a dispărut. Acel câne n'a putut fi altul, decât ginere-sĕu. Judecătoria l'a aflat pe Schukkert vinovat. Trebuia sĕ-l interneze mai bine într'o casă de nebunĭ.

A se da cu sania pe deal în jos este un sport plăcut al tinerilor. In Braşov nu numai tinerii, dér şi bĕtrânii îl practică. De când zăpada acopere cu un strat gros pământul, sportul acesta şi-a luat un nou avênt pe cósta, ce se întinde la pólele Têmpei din jos de *„Casa de tir“*. La antreprenorul Schmidt stau la dispoziţie săniile necesare.

Concert. Duminecă, în 18 Ianuarie musica comunală va da un concert în sala hotelului „Europa“ sub conducerea capelmaistrului Max *Krause* cu următorul program: 1) Cadetten-Marsch, de Sausa. 2) Uvertură „Das Modell“ de Suppé. 3) „Die Fürstensteiner“ vals de Bilse. 4) „Magyar Abrand“ de Barhó. 5) Fantasie din opereta „Der Zauberer“ de Herberth. 6) „Wiener-Blut“ vals de Strauss. 7) Pêle-mêle, de Ristici. 8) „Der Schäfer und der Schäferin“ de Jungmann. 9) „Verschiedenes Wiederseen“ de Marek. 10) „Süsses Mädl“, marş de Reinhardt. Inceputul la 8 óre. Intrarea 60 banĭ. De astă-dată vedem, că nu s'a pus în program şi o *piesă românéscă*. — Lunĭ, în 19 Ianuarie *societatea filarmonică* ţine repetiţie.

In magazinul de încălţăminte I. Sabadeanu *Braşov, Strada Porţii* **Nr. 10** care de 34 anĭ se bucură de un *renume bun* şi care posede un mare sortiment (alegere) de încălţăminte solidă şi modernă, de tóte soiurile pentru domnĭ, dame şi copiĭ, de iérnă şi de vara, se póte procura încălţămintea cu *preţurĭ reduse, fórte ieftin*, gata precum şi după mĕsură. Pentru soliditate garantéză firma.

Rectificare. In poesia „Peisaj holandes“ publicată în numĕrul precedent 284 (nr. de Duminecă 52) s'a strecurat o greşélă în rêndul 3 din strofa ultimă, care este a-se ceti „Şi de mult ce-a *tors* la negurĭ“.. în loc de „a curs la negurĭ“.

---

†

Ioan Petric.

Erĭ, Vinerĭ, în 3 Ianuarie st. v. a repausat bĕtrânul şi de toţĭ stimatul protopop al tractului Braşov, care a funcţionat în oraşul nostru 64 de anĭ ca preot şi 44 anĭ ca protopop. Până înainte cu câte-va ḍile, deşi ajunsese etatea înaintată de 87 anĭ, Ioan Petric a fost în activitate şi numai cu ḍiua de 1 Ianuarie a. c. s'a fost retras la pensie. Acésta dovedesce zelul deosebit, ce l'a avut repausatul protopop în îndeplinirea datoriilor sale preoţescĭ.

Mult regretatul protopop a fost un caracter blând şi pacînic şi în tot-déuna cu multă rîvnă a conlucrat pentru înaintarea intereselor culturale ale neamuluĭ.

I. Petric s'a născut la 17 Nov. 1816 în Rêşnov. Studiile secundare le-a făcut în Sibiiu, cursul filosofic în Clusiŭ, ér teologia în seminarul din Sibiiu. Intâiŭ a fost ales paroch în Braşovul-vechiŭ (1838), ér de la 1839 şi până la mórte paroch la bis. Sf. Nicolae. La 1844 fu ales protopop onorar la 1858 protopop al tractului II al Braşovului din 1884 şi până la 1 Ianuarie 1903 protopop al tractului Braşovului. — A funcţionat şi în calitatea de catechet la gimnasiu. —

Inmormêntarea se va sĕvêrşi Lunĭ în ḍiua de Bobotéză, precum se vede din următorul anunciŭ funebru al familiei:

Zoe Petric născ. Oniţiu, în numele sĕu al fiilor sĕi, al numĕroşilor nepoţĭ şi strănepoţĭ, anunţă cu inima înfrântă de durere, că iubitul şi neuitatul soţ, respective tată, moş şi strămoş

Ioan Petric,

protopresbiter gr. or. etc. etc.

după un scurt morb şi fiind împărtăşit cu Sântele Taine, a adormit în Domnul adĭ Vinerĭ, la $11\frac{1}{2}$ óre a. m. în al 87-lea an al vieţeĭ. 64 an al fericitei sale căsĕtorii şi preoţii.

Rĕmăşiţele pământescĭ ale scumpului defunct se vor ridica din biserica Sfântului Nicolae din Scheiŭ, Lunĭ, în 6 (19) l. c. la 2 óre p. m. şi se vor depune spre vecînică odihnă în cimiteriul bisericeĭ gr. or. de acolo.

Braşov, în 3 (16) Ianuarie 1903.

Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Societatea de lectură din Rêşnov.

A doua ḍi de Crăciun (26 Decemv. 1902 v.) membrii „Societăţii de lectură“ din Rêşnov au aranjat o representaţiune teatrală şi musicală. Programul a fost destul de bogat; a constat din două puncte cântărĭ de cor, două declamaţiunĭ şi o comedie poporală. Sala era plină de public. Toţĭ Românii din Rêşnov au luat parte în frunte cu ambii preoţĭ şi d-l secretar consistorial G. Proca. Strĕinĭ n'au fost mulţĭ. Succesul a fost splendid. Cântările „Imnul unirii“ şi „Coróna cufundată“ esecutate de corul societăţii au făcut cea mai bună impresie. In Rêşnov până acum nu a fost cor în permanenţă. Societatea de lectură, din membrii ei şi sub conducerea învĕţătorului Virgil Bude, şi-a format un cor permanent. Nu e lucru uşor a instrua un cor format din vocĭ nedeprinse cu cântarea. Sĕ cere multă abnegaţiune din partea conducĕtorului, ér din partea coriştilor răbdare şi multă ostenélă. Sĕ vede fórte bine, că membrii societăţii nu au cruţat nicĭ timpul, nicĭ nu s'au dat îndĕrĕt nicĭ de la jertfele ce trebuia sĕ facă numai şi numai ca sĕ aibă un cor bun şi permanent. Laudă se cuvine în primul loc harnicului conducĕtor şi apoi coriştilor.

Declamaţiunile d-şórei Tăbăcariu „La Oglindă“, de G. Coşbuc, şi a d-lui G. Butnariu „Peneş Curcanul“ au fost încoronate cu mult succes.

Punctul ultim din program a fost comedia poporală cu cântece „Vlăduţul Mamii“ de Lupescu. Acéstă comedie e cât se póte de potrivită şi la înţeles pentru popor şi fórte hazlie.

Eu am vĕḍut'o predată până acum cel puţin de patru orĭ şi credeam, că asupra mea nu o sĕ mai facă nicĭ o impresie M'am înşelat însĕ, căcĭ diletanţii şi-au jucat rolurile cât se póte de bine.

Aşa a decurs representaţia societăţii de lectură din Rêşnov. Merită laudă Rêşnovenii pentru-că o astfel de societate în întréga împrejurime a Braşovului, numai ei au. Şi în timpul acesta, când devisa fie-căruĭ adevĕrat Român trebue sĕ fie „totul pentru cultura naţională“, în fiecare comună românéscă ar trebui sĕ esiste o „societate de lectură“, unde fie-care ţĕran, care scie ceti, în timpul liber, Dumineca şi sĕrbătorile şi în lungile serĭ de iérnă, în loc de a merge în crâşmă, sĕ cetéscă ceva folositor.

Actualul preşedinte al societăţii e d-l învĕţător Romul Cristoloveanu. Frumos e din partea corpului didactic că s'au înscris membrii ai societăţii. Bine ar fi ca toţĭ Românii din Rêşnov sĕ între în „Societatea de lectură“ unde apoi „uniţĭ în cuget şi în simţirĭ“ sĕ lucre pentru binele lor şi al tuturor. Ér Românii din alte sate româneşcĭ sĕ ia esemplu de la Rêşnovenĭ!

Un Român.

Crăciunul sĕracilor.

„Mila dată sĕracilor...!“ Ruga ferbinte cu acéstă devisă a mişcat inimile indurătóre, şi bogate darurĭ s'au îngrămădit în faţa sutelor de sĕracĭ, adunaţĭ în ajunul Nascerei Fiului lui Dumneḍeu în localităţile reuniunei sodalilor noştri, prefăcute de astă-dată în bazar de lucrurĭ, menite a aduce bucurie şi acelora, carĭ îngheţaţĭ sunt până în inimă. *„Sĕracii pentru sĕracĭ“* îşĭ ḍiceau mulţĭ. Şi Dómne ce înălţător e de a iubi pe deaprópele tĕu mai mult decât pe tine însuţĭ. Iubirea nefăţărită a fost motorul celor, carĭ de mulţĭ anĭ şi-au luat de problemă a sări în ajutorul deaprópelui lor — lipsit. Simţul de caritate creştinéscă a mişcat pe cei avuţĭ, şi sfărîmăturile lor bogat leac vindecător s'au făcut pentru cei flămânḍĭ. Si pentru unii şi pentru alţii, cuvintele evangheliei: „Veniţĭ binecuvêntaţiĭ părintelui meu de moşteniţĭ împĕrăţia, care e gătită vouĕ dela întemeiarea lumei: că am fost flămând şi mi-aţĭ dat de am mâncat; însetoşam şi mi-aţĭ dat de am beut; strĕin am fost şi m'aţĭ primit; gol şi m'aţĭ îmbrăcat...“, împinteneséă-i în tóte pornirile lor bune. Aceste sĕ fie călăuzitórele lor, după ce sciut este, că binefăcênd „unuia dintre aceştĭ fraţĭ mai micĭ ai lor, Domnului i-au făcut“.

Scriitorul acestor şire fără pretenţiĭ, a asistat la întrégă sĕrbarea de bucurie a săracilor noştri şi în faţa scenelor mişcătóre, nu odată lacrĕmĭ au podidit obrajiĭ sĕi.

Obiectele sortate îşĭ aşteptau pe noiĭ lor stăpânĭ. Încălţăminte peste 40 părechĭ tot nouĕ, costume complecte, pălărĭĭ, căciule, hăinuţe pentru băiete, stofe pentru haine de iérnă, batiste, cămeşĭ, peste 160 colacĭ şi coşuleţe peste 200 cu zaharicale, prăjiturĭ, portocale şi alte lucrurĭ îndulcitóre tóte în preţ de peste 1500 cor., în timpul dela órele 5 d. a. până la órele 10 séra au fost împărţite prin comitetul Reuniunei în frunte cu presidentul *Vic. Tordăşianu*, ajutat de d-na *Maria Grecu* şi de d-şóra *Elena Grindean*. Micĭ colindătorĭ şi crai vesteau prin producţiunile lor, sĕrbarea nascerii Mântuitorului. La împărţire de data acésta s'au avut în de-apróape privire numĕrul mare al învĕţăceilor meseriaşĭ lipsiţĭ de mijlóce şi lipsiţĭ de bucuriile acelora, carĭ la sînul părinţesc sĕrbéză aceste ḍile ale mântuirii neamului omenesc.

Lacrĕmile vĕrsate de sĕracii noştri, servéscă de cea mai înaltă recompensă pentru toţĭ aceia, carĭ mult au jertfit întru săturarea celor lipsiţĭ.

Un colindător.

împedecau de a-şi ţine braţele încrucişate pe pept, nu ca unul ce ispăşesce, ci ca unul care judecă şi cere el socotélă.

Infipsei cele două ţinte ale ochilor mei în prăpastia fără fund a ochilor lui. Nicĭ o tremurătură de génă. Tac eu, tace şi fiorosul bandit.

Câte-va clipe păream a ne studia reciproc.

Pentru prima óră, în cariera mea de magistrat, mĕ simt dominat de un tâlhar.

Costache Băbeanu, căpitanul bandei de ţiganĭ de la Cernica, amicul şi tovarăşul lui Lache, celalalt căpitan, face parte din rasa aprópe stinsă a marilor uceniciĭ ai crimei. El se trage din familia adĭ decimată de justiţie, dér atâta vreme celebră prin cruḍimea ei, — neamul Căţeilescilor.

Oh! Nu pot sĕ-mĭ iau ochii de la el. Interogatorul îmĭ móre pe buze. Un cap enorm, mai mult pătrat, se clatină greoiŭ pe un gât de taur.

Pĕrul lui, stufos şi încâlcit, reamintesce desimea şi întunerecul misterios al codrilor. Sprîncenele lui late şi sbîrlite par două animale pĕróse, carĭ se urcă mereu, mâncând acea şuviţă îngustă de frunte şi părênd mereu că vor sĕ facă sĕ se ascundă în cârlionţii negrii ai pĕrului.

Ochii lui... oh! ei nu se pot reda aşa de uşor! Ei sunt tot secretul prestigiului şi al puterei lui. Sunt ochĭ de lup flămênd. Sunt ochĭ de pasĕre de pradă întărîtată, sunt ochii disperărei sĕu ochii nebuniei... nu sciu.

Un lucru e sigur: ochii aceştia sunt sincerĭ, sunt bravĭ, sunt loialĭ în turbarea sĕu cruḍimea lor. Ei în orĭ-ce cas sunt ai unei fiinţe superióre în rĕu, ochii unui erou al crimei. Luminile acestea tăióse, recĭ şi drepte, te îngenunche ca lamele a două pumnale ascuţite.

Ochii aceştia au fost de nenumĕrate orĭ limpediţĭ în sânge şi genele acelea nu s'au închis nicĭ-odată de înduioşarea milei!...

Costache Băbeanu vorbesce totdéuna tare şi din plin, cuvintele 'i isbucnesc din pept cu óre-care sguduire.

Vocea lui reamintesce detunătura unei puscĭ.

Fie-care gest, fie-care vorbă, fie-care mişcare a lui,órtă adânc sigilul a trei marĭ calităţĭ: voinţă, hotărîre, energie.

Hotărîrile repeḍĭ mai ales, sunt la el fatalele corolare ale unui curaj dus până la absurd.

Ele îl ajutau într'atât, încât tovarăşii îl numeau „tartorul evadărilor“.

Cu şépte anĭ îndĕrĕt evadéză din ocna Telega, eşind printr'un puţ părăsit dimpreună cu 12 tovarăşĭ. — Garda deşteptată la vreme, îndreptă o plóie de glónţe d'asupra capetelor fugarilor. Toţĭ cad înfloriţĭ în sânge. Unul singur are ideia de a se trânti la pământ şi a înainta tîrîndu-se prin porumbişte. Idea acésta e scăparea, e viéţa, e libertatea şi Băbeanu o câştigă, rîḍênd de glonţ şi păcălind mórtea.

Trec anĭ negrii şi ḍile roşii. — Costache Băbeanu parcură în sus şi în jos, în larg şi în lumea tótă, gama criminalităţii.

Acum când are 55 de anĭ, are sĕ rĕspundă justiţiei de 55 crime bine dovedite.

In năprasnica pădure de la Hârsa trăiesce în subterane cu o întrégă trupă de ocnaşĭ.

Pe o nópte viforósă înconjurăm în fruntea a 40 călăraşĭ bordeele şi subteranele bandiţilor.

Oh!... neuitata nópte! Viforul opresce respiraţia şi ne astupă urechile, zăpada amorţesce sgomotul copitelor cailor.

Bandiţii dorm, visând victime, dorm istoviţĭ de ger şi înspeimântaţĭ de viscol.

Cânii, singurele lor santinele, făcuţĭ covrig, au intrat şi ei în bordee şi aţipesc în tóle alăturĭ cu tâlharii.

Nicĭ un lătrat, nicĭ o şóptă, nicĭ un suspin.

Ómenii dreptăţei înconjóră sălaşul. — Toţĭ tâlharii sunt prinşĭ. — Un sânge rece ne mai pomenit, o îndrăsnélă absurdă şi o hotărîre de o iuţélă nebună, salvéză pe unul singur, pe Costache Băbeanu. pe el, mereu pe el, pe vecĭnicul căpitan al disperărei.

Costache Băbeanu într'o singură clipă se deghiséză în femee, ia un copil în braţe şi se strecóră fără nicĭ o grijă printre baionetele nóstre, printre săbiile nóstre, printre tóte mĕsurile şi printre tóte amărăciunile nóstre.

De-atuncĭ alte 6 lunĭ îl urmăriin cu tristeţea învinsului şi cu încăpăţinarea buldogului, prin tóte judeţele, pe la tóte gazdele, prin tóte pădurile, prin oraşe sgomotóse ca şi prin vizuinĭ singuratice de fiară.

Incă de 20 de orĭ ne scăpase, încă de 20 de orĭ iuţéla în hotărîre şi îndrăsnélă în execuţie triumfase.

Dér în sfĕrşit sună şi césul lui cel din urmă, césul Arhanghelului.

Costache Băbeanu în carne şi óse şedea acum înaintea mea.

La drépta şi la stânga lui stau drept câte un jendarm şi armele lor de-oparte şi de alta, formară pervazurile acestui tablou, al căruĭ fond nu era un ţigan bandit, ci un simbol ameninţător pentru societate.

„Dreptatea prin jaf“, „ura fără popas“ şi „rĕsvrătirea fără nădejde!“

La câţi-va paşĭ, colo pe colţul biroului, sta rĕstignit „Rĕscumpărătorul pĕcatului Omului“ şi faţa lui îndurerată 'mĭ pare că ia o nouă expresie de tristeţă, când umbra lambrechinului de la perdea se coboră pe faţa lui Crist, îngălbenită şi murdărită d'atâtea sărutărĭ mincinóse şi d'atâtea juraminte falşe!

Dér... tăcere, interogatorul începe.

De-odată înşelând vigilenţa aprodului, trei femei, trei ţigăncĭ îndrăsneţe, năvălesc cu zarvă în cabinetul de instrucţie.

Poştele române.

Interesantul raport al d-lui N. P. Ianovicĭ, asupra budgetului ministerului de interne, cuprinde un scurt istoric al poştelor române, dela înfiinţarea lor în principate şi până astădĭ.

Pentru prima óră s'au întrodus în ţéra nóstră releurile poştale, cu schimburĭ de cai, în secolul al 17-lea. Ele funcţionau pe următórele drumurĭ principale: dela Tîrgovişte la Bucurescĭ, din Bucurescĭ la Călăraşĭ spre Silistra-Constantinopole; din Craiova prin Roşiorĭ la Bucurescĭ; din Iaşĭ prin Bîrlad la Chilia spre Constantinopole; din Iaşĭ prin Hîrlău spre Cernăuţĭ-Praga.

Releurile acestea erau aşeḑate la distanţe de 20 chilometri unul de altul. Primitive la început, ele au fost reorganisate de Domnul Ipsilante, în 1775, care le-a trecut asupra Statului.

Administraţia releurilor era încredinţată la doi căpitanĭ de poştă cu caftan şi cu măciucă, carĭ aveau locuinţa lor în Bucurescĭ chiar în casa poştelor.

Surugiiĭ se recrutau din ómenĭ tinerĭ neînsuraţĭ, carĭ erau scutiţĭ de bir şi cărora li-se plătea o léfă de 90 banĭ pe lună.

Pentru a se distinge de ceilalţĭ slujitorĭ, surugiiĭ erau obligaţĭ sĕ pórte un semn de alamă cu pecetea domnéscă.

Transportul persónelor şi al curierilor cu poşta de cai se făcea cu olace, nisce cărucióre micĭ cu patru róte, în carĭ abia încăpea o persónă.

Surugiul mergea în tot-déuna călare şi schimba caiĭ la fie-care postă.

Iuţéla cu care mergeau aceste olace era fórte mult remarcată de strĕiniĭ, carĭ călĕtoriau prin ţéră.

După acest scurt istoric, d. Ianovicĭ intră în alte detaliĭ tot atât de interesante asupra vechei organisaţiunĭ a poştelor nóstre.

Regretând, că lipsa de spaţiu ne împiedecă a-l urma în expunerea sa, pe care o recomandăm cu tot dinadinsul publicului, ne vom mărgini a arăta, că dela acéstă stare primitivă, am trecut astăḑĭ la un budget de 15,259.000 lei, ocupând locul al 3-lea în privinţa excedentelor, şi al 11-lea, în privinţa numĕrului corespondenţelor, comparativ cu populaţia, între statele Europei.

Când ne gândim, că nu mai departe de cât la 1860, funcţiona în ţéră poşta strĕină, negreşit progresul e remarcabil!

NECROLOG. Subscrişii cuprinşi de adêncă durere facem cunoscut tuturor rudeniilor, amicilor şi cunoscuţilor noştri trista veste despre mult regretabila încetare din viéţă a iubitului soţ, frate, cumnat şi presbiter **Ioan Leucescu**, care după grele suferinţe, împărtăşit cu Tainele Sfintei cuminecăturĭ, în etate de 55 anĭ, îşĭ dede nobilul sĕu suflet în mânile Creatorului, Joi, în 2 (15) Ianuarie 1903, la 2 óre din nópte, lăsând în jale pe scumpa lui soţie şi numĕrósele rudenii. Rĕmăşiţele pămêntescĭ ale scumpului şi neuitatului defunct se vor depune spre vecĭnică odihnă Sâmbătă, în 4 (17) Ianuarie a. c. la 12 óre din ḑi, în cimiteriul bisericei gr. or. din Rotbav. Fie-i ţĕrîna uşóră şi memoria binecuvêntată!

Rotbav, în 3 (15) Ianuarie 1903. Paraschiva Leucescu născ. Crisbăşianu, ca soţie. Nicolae Crisbăşanu, paroch în Mărtănuş, ca cumnat, George Sglimbea, paroch în Cuciulata, ca cumnat. Ioan Hamsea, paroch în Apaţia, ca nepot. Nicolae Leuca, ca frate, George Cirica, proprietar, ca cumnat.

Literatură.

A apărut nrul 1 din *„Ilustraţiunea Română“*, apare de douĕ orĭ pe lună. Sumarul nr.-ului 1 este următorul:

Text: Noui şi Vechĭ de Al. Antemireanu, Sonet de Haralamb G. Lecca Rasa albă. — Triumful ei de G. I. Ionescu-Gion, Pictorul Verona de Loris, Madona Patriei, — sonet de Alexaudru Obedenaru, Lunei — versurĭ de Cornelia din Moldova, Şoriceii de I. D. Manolache, Departe — poesie de Radu D. Rosetti, Tipurĭ criminale de Ion Th. Florescu, Singurĭ — versurĭ de Dem. Moldoveanu, Congresul agrar de G. D. Pol.. In vis, — versurĭ de Iuliu Săvescu, Prometeu reînviat — fantasie de Hyalmar, In Balcanĭ de Stroe, Anestezice fisice şi morale de Dr. I. Mendonide, Impresiunĭ ⁂ Din lumea orbilor ⁂ Cucerirea Polului de Spic, Dor nebun, — roman de Ludovic Dauş, Planeta Marte de E. Manuel, Un roman princiar da Hafyz, Ómenĭ de moda veche, după Gogol de Em. Grigorovitză, Teatrale. Anul nou. Din tótă lumea. Dr. Vitzu.

Ilustraţiunĭ: „Ilustraţiunea Română“, — coperta de Costin Petrescu, „entête“ de Verona, Madona Patriei de Costin Petrescu' Costache Băbeanu. Un derviş de Costin Petrescu, Peisaj în doliu de Verona, Pictorul Verona. D-na Galeron. Vaporul Ermack spărgênd ghiaţă. Principesa Luisa şi Giron.

Numele scriitorilor grupaţĭ în jurul acestei reviste este destulă garanţie de un succes deplin al întreprinderei, care succes i-l şi dorim din tótă inima.

In numĕrul nostru de aḑĭ reproducem din „Il. R.“ sugestivul articol al judecătorului de instrucţie: *I. T. Florescu.*

Scrierĭ economice.

Manual complet de agricultură raţională, de Dr *George Maior*, profesor de agricultură la şcóla superióră dela Ferĕstrĕu şi la Seminarul Nifon Metropolitul din Bucurescĭ. Cartea cuprinde patru volume:

Vol. I ***Agrologia***, sĕu Agricultura generală. 34 cóle de tipar cu 217 figurĭ în text. Carte didactică aprobată de On Minister de Agricultură al României cu decisia Nr 2078 din 1897. Costă *5 coróne*.

Vol. II ***Fitotechnia***, sĕu cultura specială a plantelor, 38 cóle de tipar cu 202 figurĭ în text. Carte premiată de Academia Română cu premiul Nasturel-Herescu în sesiunea 1889. Costă *8 coróne*.

Vol. III. ***Zootechnia***, sĕu Cultura generală şi specială a vitelor cornute, dimpreună cu lânăria şi lăptăria, 49 cóle de tipar cu 225 figurĭ în text. Costă *8 coróne*.

Vol. IV. ***Economia Rurală***, sĕu organisaţiunea şi administrarea moşiilor marĭ şi micĭ. Costă *8 coróne*.

Cartea d-lui prof. Maior se deosebesce esenţial de lucrările de acest fel apărute până acuma în limba şi litera ura română prin aceea, că este prima lucrare completă pe terenul agronomiei în limba nóstră, care tratéză tóte cestiunile cele mai marĭ ca şi pe cele micĭ privitóre la agricultura română din tote ţĕrile locuite de Românĭ, pe basa progreselor actuale ale sciinţei şi technicei agricole moderne. Ea ia serios concurenţa cu cele mai bune lucrărĭ apărute până acum în limbile culte: germană, francesă, etc.

Economia pentru şcólele poporale compusă de Teodor Roşiu, învĕţător la şcóla principală română din Lăpuşul-Unguresc. Ediţiunea a doua. Preţul 60 b. (pl. 5 b. porto.)

Despre influinţa împrejurărilor asupra acţiunilor şi deprinderilor animalelor de Lamarck, cu un studiu asupra lui Lamarck, de Panaite Iosîn. Preţul 50 b. pl. 10 b. porto.

România agricolă, studiu economic de Dr. George Maior, profesor de agricultură şi fost estimator espert la banca agricolă. Motto „Sĕrac în ţéră sĕracă“. Edines u. Preţul 2 cor. plus 10 b. porto.

Insoţirile de credit împreunate cu însoţirĭ de consum, de vêndare, de viierĭ, de lăptarĭ etc. Indreptare practică pentru înfiinţarea şi conducerea de astfel de însoţirĭ, de F. W. Raiffeissen. *Ediţiunea a V-a* Trad. de *Dr. A. Brote*. Editura Reuniunei rom. de agricultură din comit. Sibiiului. Conţine 227 pag. costă cor. 1.60 (+ porto 20 banĭ.)

„Cartea Durerii“ de Emil Bougaud tradusă din originalul frances de Iacob *Nicolescu*, editura lui Dr. E. *Dăianu*. Timişóra 1895. O cărticică de mângăere sufletéscă, care costă legată 3 coróne (plus 10 banĭ porto).

Representaţii, concerte si petrecerĭ.

Corul bisericei gr. orientale române din Braşovul-vechiŭ invită la representaţiunea musicală teatrală împreunată cu dans, ce se va ţiné Lunĭ în 6 Ianuarie v. (19 Ianuarie n.) 1903 (Ḑiua de Bobotéză) în sala hotelului „Orient“ nr. 1 din loc. Inceputul la 7 óre séra. Corurile se dirigéză de d-nul Nic. Oancea jun. Venitul curat este' destinat pentru „Şcóla română gr. or.“ a bisericei Sfintei Adormirĭ din Braşovul-vechiŭ. Preţul de întrare: de persónă 1 coronă; de familie (3 persóne) 2 corórе 40 filerĭ, pentru studenţĭ, á 80 filerĭ. Contribuirĭ şi oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor publica.

Tinerimea din Dĕrstele Braşovului va da o representaţie teatrală-declamatorică şi musicală în sala Berăriei „Czell“ din Dĕrste. Inceputul la 8 óre séra. Preţul întrărei: de pers. locul I. 1 cor., locul II. 80 b., locul III. 50 banĭ. Oferte marinimóse se primesc cu mulţămită şi se vor publica prin ḑiare. Venitul curat este destinat pentru scop filantropic.

Program: 1. Patru păstorĭ, cor bărb. de T. Popoviciŭ. 1. *a*) Peţitoriĭ, de T. Speranţă, declamată de Dumitru Milu; *b*) Negustorul şi nărodul, (dialog) de A. Pann, predat de Vas. Barbu şi I. B. Oltean. 3. Tot ţ'am ḑis, cor de Tim. Popoviciŭ. 4. *a*) Tiu, tiu, tiu…, (povestire) de Sandu Pungăgólă, predată de G. Cimpócă; *b*) Ḑi c'ai fript…, de T. Speranţă, declam. de d-l Dăniil Martin, învĕţ. 5. Sunt soldat…, (cor) de G. Dima. 6. *a*) Rusul la têrg, de T. Speranţă, declamată de F. Moldovan; *b*) Ţiganul la vênat, de T. Speranţă, decl. de N. Bârsan. 7. Sunt vênător, (cor) de N. Popoviciŭ. 8. Teatru: „Cu voia Dumisale“, comedie într'un act, de Th. Alexi. Persónele: Kiriak, comerciant, Daniil Martin; Melania, fiica sa, Efrosina A. Barbu; Dr Romul, cand. de profesor, Nicolae Bârsan; Gligore, băiat de prăvălie, Stefan Muscalu. După representaţie urméză dans.

Călindarul Plugariului.

A apărut şi se póte procura de la tipografia *A. Mureşianu* — Braşov, **„Călindarul Plugariului“**. Preţul, cu porto, **25 cr.** (50 banĭ).

Acest călindar, care apare acum în anul XI, cuprinde în afară de datele obicĭnuite calendaristice, geneologia domnitorilor din Europa, taxele telegramelor şi cele poştale, scala timbrelor, Mĕsurile, tîrgurile din Ardeal şi Ungaria şi lista advocaţilor românĭ.

In *partea literară* vedem portretul bine reuşit al repausatului episcop *Mihail Pavel* cu o biografie, de Augustin Paul, Rugăciune (poesie) de M. Eminescu, Restignirea lui Isus, de Sinkiewitz (un admirabil fragment din romanul „Sĕ-l urmăm“), Călugărenii (poesie) de C. Sandu, Cincĭ într'o păstaie (poveste de Andersen), Luléua lui moş Radu, Legenda pămêntului şi a muncii, de Dim. Dan, „Al mai tare om din lume“ (poesie în dialect bănăţenesc) de regretatul tînĕr poet Victor Vlad Delamarina.

Partea economică este şi în acest an bine representată prin următórele articole: „Duşmanii economiei“ de Ioan Georgescu; „Plantarea pomilor“ de A. Boldor, „Causele de ce sĕmĕnăturile sunt rele“ de N. H. Vechiulescu, „Insecte stricăcióse pomilor şi viilor“, „Ce plătesce banul şi cum îl cruţăm noi?“

După partea economică urméză pe mai multe paginĭ diferite *„poveţe“*, apoi „Diverse“ şi în fine „Anecdote şi Glume“.

Ca adaos sunt şi anul acesta o mulţime de anunţurĭ.

Una din ele e bĕtrână şi scofîlcită. E singura care plânge. După lacremile ei, se cunósce că e mamă. E Tudora, mama banditului. Cea de-a doua pare mai sfiósă, ţine ochii în jos ca o vinovată, are ceva pe suflet, tristeţea ei e prefăcută. E Lisaveta, soţia lui Băbeanu, „scumpa lui abandonată.“

Gătită în fluturĭ, cu zuvelcĭ nouĕ, cu scurteică lungă havai şi cu icosarĭ în urechĭ, stă ţanţoşe şi par'că mândră cea de a treia. Ochii ei frumoşĭ de drac au mai multă voluptate, decât jale. E Catinca lui Lixandru Feraru, amanta banditului, care îşĭ lăsase bărbatul şi şése copii şi urmase prin pădurile Teleormanului pe Băbeanu, tâlharul dragostei ei.

Banditul părù că le arde pe câte trele cu privirea lui de foc. Nicĭ o vorbă nu le adreséză. Pare că-şĭ conţine mânia, pare că-şĭ înăbuşe revolta. Ţiganca bĕtrână, strîmbată de plâns, scóse dintr'o pungă urîtă de pele un mototol de tutun prost şi întindêndu-l fiului ei, ḑise printre lacremĭ: „Na, Băbene maică, că cine scie d'ăi mai fuma acolo unde te-o îngropa stăpânirea!!“

Banditul sĕ înfurie, îi dete peste mână şi cu o voce răguşită îi ḑise:

— A! plângĭ acum?!... Pĭei din ochii mei, mamă ticălósă! Când aveam 11 ani şi ţĭ-am adus o pereche de bobocĭ de furat, de ce nu mai bătut?! Ţĭ-a plăcut atuncĭ sĕ-i frigĭ şi sĕ-i mănâncĭ? Ţĭ-a plăcut, ai?!

Acuma sufere şi lasă-mĕ sĕ mĕ înghită ocna. Pĭei din ochii mei!...

Bĕtrâna nu ḑise o vorbă măcar. Se mulţumi sĕ-şĭ tragă doi pumnĭ în cap şi sĕ-şĭ adune de pe jos firele de tutun risipite. Băbeanu făcù un pas acompaniat de un zornăit de lanţurĭ şi se apropie de nevastă-sa. Lisaveta ţinea ochii în jos ca o osîndită. Sub mâneca largă a cămeşei ascundea pe jumĕtate o pâne négră.

Banditul, cu braţele încrucişate pe pept, cu vocea vibrătóre, cu ochii teribilĭ, începù s'o judece:

— „Mĕ vĕduşĭ în sfîrşit ér la ocnă, „Lisaveto! Bravo! Frumos! Ai stat în „Bucurescĭ şi pe mine m'ai lăsat sĕ trăiesc „gonit, ca fiarele din pădure. Venita-i tu „după mine când te-am chemat? Gândi-„tu-te-ai tu sĕ-mĭ dai un urcior de apă „sĕu un codru de pâne p'acolo pe unde „rătăceam, fugărit ca mistreţul din codru „în codru? 'Ţĭ plăcea când te muiam în „aur după tâlhării şi te purtam cu patru „rêndurĭ de sălbĭ numai de icosarĭ? 'Ţĭ „plăcea fa? Ai? Şi tu cu ce m'ai plătit „că m'am dat ocnei şi morţei? Ai? fă?... „Am cumpĕrat un urs în Teleorman şi „ţĭ-am trimis cu el pe Stan Kiriţă, ăl mai „tînĕr din bandă, ca sĕ ajungă până la „tine nebănuit de stăpânirĭ şi sĕ-ţĭ spună „sĕ vii acolo după noi. Venit-ai tu, fă?... „Daţi-ar Dumnedeu bine leică.. ai vêndut „ursu şi ai luat pe ţigan ibovnic şi dă „mine n'ai vrut sĕ mai sci!... Şi în vre-„mea aia eu beam apă din mocirlă şi din „urma vitelor... nemâncat, nedormit şi „chinuit... Eu acum o sĕ mor trist, fă „Lisaveto!... O sĕ mor trist, nu fiind că „m'aţĭ uitat cu toţii şi m'aţĭ pustiit dér fiindcă „am fost prost şi m'am lăsat sĕ fiu prins „aşa uşor... Eu trebuia sĕ-mĭ dau viéţa în „pădure, nu pe pat de sare... eu trebuia „sĕ răpui câte-va vieţĭ, înainte de amĭ da „p'a mea!... Am sĕ mor trist!... acum du-„ceţi vĕ şi lăsaţi-mĕ în pace!...

„Al de sus sĕ vĕ plătéscă“!...

Lisaveta la vorbele acestea începù sĕ ofteze apăsat şi o plóie fierbinte de lacrimĭ îi spăla acum obrazul. Băbeanu în loc sĕ o ocăréscă, îi vorbì cu bunătate şi duioşie. Ţiganca mişcată în suflet avù un elan frumos; ea ḑise cu sinceritate şi cu căldură:

— Nu, Băbene, n'am sĕ te mai las!.. am sĕ viu după tine, acolo unde te-or duce!... orĭ-unde, şi la capul pămêntului!...

Banditului îi trecù de-odată prin ochĭ o lucire scurtă de mare isbândă sufletéscă. Ca artist născut ce era, el vrù sĕ rĕscoléscă mai adênc patima dĕşteptată a soţiei lui. Ca un adevĕrat comandant de suflete, el se apropie de-odată de amanta lui, de Catinca lui Lixandru Fieraru, cu care fusese prins la Teleorman si care într'un colţ al cabinetului îl sorbia din ochĭ, gata a-şĭ da viéţa pentru el. Băbeanu o luà de mijloc cât îi permitea lărgimea lanţului şi cu o explosie de patimă şi recunoscinţă îi ḑise:

— Numai tu ai ţinut cu adevĕrat la căpitanul Costache Băbeanu, Catinco! îndilite-ar Dumnedeu cu tot ce ţi-e drag ţie! Numai tu ţi-ai lăsat şi casă, şi masă, şi copilaşĭ, şi ai venit după un pĕcătos ca mine!... numai tu ai avut milă de Costache Băbeanu!.... Şi când o cădea sloiul de sare pe mine pentru vecie, numai la tine am sĕ mĕ gândesc, Catinco!...

Sĕ nu mĕ laşĭ; fa.... sĕ viĭ acolo unde oi fi, cum ai venit şi în pustiul pădurei... că şi pe lumea ailaltă te-oi ţine minte, Catinco!...

Lisaveta, nevasta lui, tremura vargă, faţa ei era măslinie, când nu era vênĕtă ca brobóda. Mărgelele albastre de pe piept ţăcăneau între ele, speriate de mişcarea sînului. Băbeanu se rĕsbuna acum cu cruḑimea lui obicĭnuită... Se rĕsbuna chiar şi într'un cabinet de instrucţie!...

In celalt colţ, colo aprópe de uşe, Tudora, mama banditului, întórsă puţin cu spatele, se uita furiş cu códa ochiului şi printre cei doi dinţĭ galbenĭ, ce păreau mai mult atêrnaţĭ de buză, rîdea încet cu un hî, hî! plin de intenţie şi de şiretenie vulpéscă. Mĕ apropiai de ea şi cu severitate îi ḑisei:

— Nu ţi-e ruşine, bĕtrâno, sĕ rîḑĭ când fiiul tĕu e pe drumul ocnei!...

Bĕtrâna vrăjitóre clipind inteligent din ochĭ, continuà sĕ hîpîe şi 'mĭ ḑise răpită de admiraţie, arătând cu degetul ei putred şi tremurător spre Băbeanu:

— La gura ocnei, măiculiţă, şi douĕ muerĭ mor după el!... şi nevastă şi amantă! halal d'aşa băiat!...*)

1902, Decemvrie 24.

Ion Th. Florescu.

---

*) Din noua revistă „Ilustraţiunea Română“

Un naufragiu pe Marea Négră.

Cu ocasiunea ultimelor furtunĭ de pe Marea Négră vaporul grecesc *Partenon* s'a pierdut împreună cu cea mai mare parte din echipagiu, în următórele împrejurărĭ:

Partenon încărca grâne în portul rusesc Taganrog din Marea de Azov, port care aprópe în fie-care an e cuprins de înghețurĭ. Inainte ca vasul sě-șĭ pótă complecta încărcătura, scoborîrea repede de temperatură îl amenința sě fie prins de ghiață și ținut în loc un timp nehotărît.

În aceste împrejurărĭ, căpitanul se hotăresce sě părăséscă portul și marea de Azov, deși cu încărcătura necomplectată, luând direcția spre Bosfor.

După un drum de vre-o douě dile, furtuna îngrozitóre, ce s'a deslănțuit pe mare și care a oprit și vaporul Serviciului maritim român *Pincipesa Maria* sě-șĭ facă cursa regulată Constantinopol-Constanța, a surprins vaporul grecesc la larg.

După 48 óre de luptă cu valurile, vaporul suferind óre-carĭ avarii, căpitanul a luat direcția spre golful Caliacra, locul de adăpost al tuturor vaselor amenințate de furtunile de Nord-Est.

Odată cu schimbarea direcțiunei însě, s'au schimbat și oscilațiunile vaporului, carĭ acum devenirǎ transversale. Vaporul se apleca când pe o costă, când pe cea-laltă, în oscilațiunĭ marĭ, ajutate și de mobilitatea grânelor în magasiile necomplect încărcate.

La un moment dat apa pětrundênd la mașinĭ, stînse focurile. De aci înainte vaporul era jucăria valurilor, carĭ nu întârdiară sě-șĭ desěvîrșéscă opera distrugětóre. Vaporul se aplecà pe o cóstă și — echipagiul o constată cu gróză — rěmase în acéstă posițiune.

Cu tótă puterea furtunei o singură měsură supremă se impunea: părăsirea vaporului. In cea mai mare grabă bărcile au fost lăsate la apă. Cea dintâiu, în care s'au imbarcat 7 ómenĭ, după 28 de óre de plutire în voia valurilor, a fost întâlnită de un vapor al *Lloydului austriac*, care i-a salvat.

Despre sórta vaporului și a celorlalțĭ ómenĭ din echipagiu, nu mai este nicĭ o îndoială: au pierit în valurile mărei.

În cercurile maritime din Constanța și Constantinopol se critică neprevederea căpitanului, care n'a împiedecat mobilitatea prea mare a încărcăturei necomplecte — causa principală a naufragiului — prin mijlóce simple și bine cunoscute de toțĭ marinarii.

Unde mor animalele?

La acéstă întrebare rěspunde Dr. Th. Zell în „Zeitgeist“, supliment scientific al diarului „Berliner Tageblatt“, într'un interesant articol, pe care 'l dăm în traducere românéscă. El spune următórele:

Întrebarea, unde mor animalele, adecă unde-șĭ află ele mormêntul, este pe de o parte fórte ușor de resolvit, în cele mai multe casurĭ ea ar suna: în stomacul altor animale, séu în al omului. Pe de altă parte însě este grozav de greu a rěspunde precis la acéstă întrebare.

Nimenea, care se ocupă mai de-aprópe cu ivirea și dispariția în lumea animalică, nu póte trece cu vederea rolul mare ce-l jócă acolo *a înghiți* și *a fi înghițit.* Animalele plantivore (carĭ se nutresc cu plante) îșĭ află mormêntul de regulă în stomacul carnivorelor (carĭ se nutresc cu érbă), și la carnivorele mai micĭ e la loc întrebarea: pe cine mănâncĭ tu, și cine te mănâncă pe tine? Acest proces vecĭnic în natură, e cunoscut tuturor.

Ca școlar cetiĭ un memoriu vênătoresc, care făcu asupra mea o înrîurire adêncă. Un Trapp din America observà un șorece, care țopăia pe zăpadă; nu trecù mult și fù jertfa unei pisice sělbatice din apropiere; totușĭ, nicĭ acésta nu se putù bucura de prada ei, căcĭ o vulpe o luà la ochĭ și o prinse în câte-va săriturĭ. Dér nicĭ vulpea nu putù gusta din prada ei, căcĭ se ivì un lup, care numai decât înhăță pe hoțul cel cu blană roșie. Inzadar s'a încercat din tóte puterile sě scape, ea fù victima lupului. Atuncĭ intrà omul în acțiune, și în scurt timp scurtà viéța lupului un glonț eșit din pușca omului.

In sine întêmplarea nu e imposibilă, că deși în fabulă lupul cu vulpea au aventurĭ comune, totușĭ în realitatea crudă nu este așa.

Mai departe nu e minune, că animalele amintite îșĭ pierd viéța prin vietățĭ mai tarĭ; minune ni-se pare numai împrejurarea că circulația merge atât de repede, încât nicĭ unul nu are timp sě șĭ consume prada sa. Tot atât de minunat este și monologul Trappului. El desvinovățesce adecă pe animale pentru pěcatul răpirei, de óre-ce, afară de șórece, care mai mult e vegetarian, celelalte tóte au fost hoțĭ de profesiune. Décă dóră omul nu va fi avut tot dreptul, de a se acăța mai întâiŭ de semenii sěi! Unde mai este vr'un animal în lume, care sě se asemene cu el, în pofta de omor? Sě ne cugetăm la prinderea în massă a pasěrilor răpitóre, la esterminarea tuturor soiurilor de animale.

Este așa-dér esplicabil, că înmulțirea plantivorelor e limitată prin animalele răpitóre și că nenuměratele carnivore sunt așa dicênd mormêntul viu al plantivorelor. Intr'atâta jócă animalele răpitóre un rol însemnat în natură.

Astfel se esplică, că plugarul nicĭ pe departe nu urěsce pe vulpe așa tare ca vênătorul, de óre-ce vulpea este o escelentă vênătóre de șórecĭ. Chiar așa s'au ridicat vocĭ contra stîrpirei totale a tigrului din India. Câtă vreme acéstă vietate înfricoșată nu e încă copleșită de slăbia bětrânețelor, trăesce mai numai din ființe vii, adecă din porcĭ sělbaticĭ, maimuțe, etc. Chiar aceste animale pustiesc agrii în așa měsură, cât fără tigru în unele locurĭ nicĭ că s'ar renta agricultura. Viéța fără animale răpitóre are drept urmare, că plantivorele se înmulțesc în așa měsură, cât pier în fine din lipsă de nutremênt. Acésta s'a observat în repețite rêndurĭ d. e. cu iepurii de casă dușĭ pe insule cu plantații bune, dér lipsite de animale răpitóre.

Animalele răpitóre sunt așadéră mormêntul viu pentru cele mai multe animale plantivore Și lucrul stă de regulă astfel, că din ceste din urmă cad jertfă mai întâiŭ cele bětrâne și cele bolnave. Décă un puiŭ tînĕr șĭ-a perdut mama, devine și el în scurt timp prada unui animal carnivor, de cumva nu aparține unei turme, unde e apěrat și scutit de animalele cele marĭ.

Décă vom cugeta, că d. e. șése-decĭ lei — după raportul lui Iules Gerard — care se susțineau în Bona, au mâncat în anul 1856 numai 10.000 de animale marĭ și micĭ, și că unele animale răpitóre omóră mai mult, decât pot consuma, atuncĭ se esplică de ce o producțiune prea mare e raritate la animalele plantivore. Un unic lup a făcut în nóuě anĭ o daună de 8—10 miĭ florinĭ. In Rusia pe de an sunt sfășiate de lupĭ 180.000 animale marĭ și 560.000 animale micĭ (fără pasěrĭ). Cât omóră un vultur? Brehm aséměnă cuibul lui, la finea timpului clocirei, cu un cimiter. Bechstein sě fi aflat în apropierea cuibului resturile dela patru-decĭ iepurĭ și trei sute de rațe. Mania de omor a uliului e asemenea tuturor cunoscută; se pare, după cum dice Brehm, că el nimic nu póte vedea viu, fără sě ucidă. Dér ființele, ce le consumă pasěrile răpitóre, au și ele un apetit minunat. Ca prunc avui un graur tinĕr, căruia-i aduseiŭ odată nóuě-spre-dece cărăbușĭ de Iunie. Și el îi mâncà unul după altul, peste dejunul sěu obicĭnuit.

Cei mai periculoșĭ hoțĭ însě se pare a trăi între locuitoriĭ apelor. Nu se póte însě nega, că intre pescĭ sunt uniĭ plantivorĭ curațĭ. La tot casul pesciĭ, carĭ trăesc cu vegetale, jócă un rol mai mic. Aci omorul e devisa diua și nóptea. Nu e crutat nicĭ genul propriu. Cum ar și putea fi altcum, când o știucă, depune până la 150.000 óuě, un crap chiar 600.000! Aci trebue sě fie pescĭ răpitorĭ, carĭ după putință cércă sě limiteze prisosul.

Din pescii mai marĭ sunt cunoscuțĭ ca deosebit de rapacĭ rechinii (Haifische). Mai rěi decât ei sunt la tótă întêmplarea o specie de delfinĭ. Cu deosebire balanele cad jertfă acestui hoț de apă. Estricht aflà în fólele unui Schwertfisch lung de cincĭ metri trei-spre-dece purcei de mare (delfini) și patru-spre-dece cânĭ de mare, dér cu al cincĭ-spre decelea câne de mare, ce voia sě mai înghiță, s'a înnecat.

(Va urma.)

Dare de sémă și mulțămită publică.

Cu ocasiunea petrecerei de dans, aranjată de Reuniunea femeilor române la 27 Noemvrie n. 1902 în localitățile berăriei (Fabricshof) din Timișóra-Fabric în favorul copiilor sěracĭ de la șcólele confesionale gr. or. rom. de aicĭ, au întrat următórele:

1, Oferte de la Il. S. D-l. Dr. Iosif Gall din Lucareț, mare proprietar și membru al casei magnaților 20 cor., de la d-l Mihalache Moisescu, coaforul curții regale din Bucuresci 14 cor. 29 fil.; de la d-nii Emanuil Ungurian, d-r P. Țigle, major I. Teodorovici, D. Dragonescu, I. Németh, Costa Maniu și Goldsmann câte 10 cor. De la d-l P. Rotariu 6 cor.; de la d-nii Ilie Curescu din Caransebeș, A. Wittenberger N. N. din Arad câte 5 cor. De la d-nii I. Maximilianu, paroch în Stupinĭ, P. Pop jude de tribunal în pensiune din Brașov, Maria Gherdan, Constantin Țeran, Catarina Ioanovicĭ câte 4 cor. De la d-nii M. Plausich, M. Lehner, Dr. Darabanth, D-na Dr. Kaldi, Pavel Cuscunov, Nenádovics Sándor, D. Lövy, Ana Cornea, Věd. Elena I Olariu, Emilia Seculicĭ, Ana Hayer, Sidonia Crețu, Olga Jian, Elena P. Olariu, Al. Popescu, Maria Lemhard, Iuliana Zărie, Maria Ruja, Ana Carte. Věd. Ana Iovi, Jalma Rezsö. Mia Antoniac. Trifu Svetozar, D. Maniu, Nicolae Miicluța paroch, Crista Gaița, câte 3 cor. De la d-nii P. Ionasiu, G. Berariu, Hemen, Dr. I. Petrus Freund, Polatsek, Costa, Nenad, Elisaveta Cădariu, Francisc Danciu. Maria Marcu, Radislovics, Nenadovics Dragutin, Traian Lungu, Keppich K., G. Häring, Brauch, L Krausz Gy., M. Rosentbal, Dudin, A. P. Regen, Kohn, Saveta György, Eufemia Adamescu, D. Ioanovics, Muntsila, Cati Babescu, Ioan Andreescu, Maria Nicoliu. Iosif Gioca, Lucreția Petrovicĭ, Persida Todorescu, Tucsek A. V. Paraschiva Constantin, Kovács Lipotné, Kremer Iozsefné, Trăilă, Sándor Weiss și fiii, Socoșan Bantler, R. Deutsch, Ioan I. Maximilian Stupinĭ câte 2 cor. De la d-nii I Torsan, Věd. Elisa Todorescu, Ana Popovicĭ, Maria Murgu, Maria Risticĭ, Alexandrina Jianu, D. Kohn, Braun, Spitzer, Ana Păun, Babiu Simeon, Konetca L., Vilian Emilia, N. N. Vasilie Eva, Elena Cosma, Hardt Ferencz, Ecat. Babicĭ. Balogh Sándor., S. Tomescu, Reiber A., Romul Zărie, Turinger B, Stancovicĭ, Lenard, Georgie Puia, Marcovicĭ, Mevorach. Iuliana Gontean, câte 1 cor. Franya Weidner, 80 fil. A. Kohn și Toth Pál câte 60 fil. Catarina Oprean 60 fil. N. N. 50 fil.

1, Contribuirĭ de la P. O. D. Dr. Tr. Puticĭ ppresbiter în loc 7 cor., de la d-l Dr. A Cosma 5 cor. de la D l Stefan Bogdan notar în Bárányos 4 cor. de la familia V. Hamsea din Lipova, preotul militar Terentie Bugariu din loc câte 3 cor., de la ppopul C. Teaha din Liget 3 cor. de la parochul I. Plavoșin din Mehala 3 cor. și de la parochul din Beregsěu d-l I. Balta 1 cor.

Venitele au fost de tot 474 cor. 99 fil., ér spesele 127 cor, decĭ venit curat 347 cor. 99. fil.

Aducem cea mai sinceră mulțămită tuturor pt. contribuitorĭ la realisarea scopului umanitar, ce-l urmărim și notificăm că din venitul curat al acestei petrecerĭ în 22 Decemvrie v. a. c. am provědut cu îmbrăcăminte completă de iarnă 20 școlarĭ de la școlele confesionale de aicĭ, ér prisosul l'am depus la capitalul Reuniunii.

Recunóscem și la acest loc zelul și interesul viu ce l'au manifestat d-nele Lucreția Matei, Věd. Elisa Todorescu, Maria Toader, D-șóra P, Regep, Ecatarina Trailescu, Persida Todorescu și Iuliana Maniu, ca membre în comitetul aranjator întru adunarea de oferte.

Timișóra-Fabric în ajunul Nascerii D-lui din anul 1902.

Pentru comitetul aranjator:

Maria Dr. Puticĭ, presidentă. *Maria Gherdan*, cassieră.

*

Cu ocasiunea producțiunei teatrale împreunată cu dans, aranjată de inteligența română din Tohanul-vechiŭ, Joi, în 8 Ian. st. n. a. c. (a II-a di de Crăciun) s'a încassat cu totul suma de cor. 137·10.

Subtragêndu-se de aci suma speselor de cor. 90·68. a resultet un venit curat de cor. 46·42

Din suma venitului curat 22 cor. s'au reținut pentru-ca sě se procure o cortină, care sě fie la îndemână pe viitor, când va cere trebuința; — ér din cele 24 cor. 42 banĭ rěmașĭ s'a spedat „mesei studenților“ din Blașiŭ 16 cor. 42 banĭ; — „mesei studenților“ din Brașov 8 cor.

Lista marinimoșilor contribuitorĭ este următórea: N. Popovicĭ, Bran 1 cor. 40 banĭ; Bakó Károly, notar, Tohanul-vechiŭ, 2 cor; Augustin Paul, redactor Brașov 80 banĭ; Ioan Mețianu, înv. Ghimbav 1 c.; Ioan Berariu, vice-not., Bran 1 cor., Aristotel Mucea, Tohanul-vechiŭ 1 cor. 40 b. Nicolae Rimbețiu, not. Poiana-měrului 80 banĭ; Dr. Pralea. Brașov 80 banĭ; Moise Brumboiŭ, preot în loc 3 cor.; Ioan Gogonea, compt. Zěrnescĭ 1 cor. 50 banĭ; Ioan Ionică, forest. Zêrnescĭ 1 cor. 80 b.; Dr. Roman, Brașov 80 banĭ; Ioan Comanescu, preot Ghimbav 2 cor.; Ioan Băncilă, înv. Tohanul-nou 20 banĭ; Daniil Șerban, not. Voila 2 cor.; Ioan Dan, prot. Zěrnescĭ 2 cor.; Victor Ripescu, compt. 80 banĭ; Avram Boboc, 50 banĭ; Ioan Vodă, not. Zêrnescĭ 1 cor.; Nicolae Spêrchez, învěț. Zêrnescĭ 1 cor.; Nicolae Batia. dir. post. Perșanĭ 2 cor.; Ioan Guiman, Poiana-měrului 1 cor.; și Dr. Eugen de Leményi, advocat Brașov 3 cor. 80 banĭ.

Priméscă marinimoșii domnĭ, prin acésta, căldurósa nóstră mulțămită publică.

Tohanul-vechiu, 11 Ian. st. n. 1903.

Comitetul arangiator.

Cum călicesce fudulia pe om.

În sat la noi era unul ce scia o lécă de carte. In armată fusese căprar, așa, că se învěțase omul sě dee tot poruncĭ; dér când o venit acasă, n'o mai avut cui da atâta de ar puté sě strige „eșițĭ slugĭ din butucĭ“. Nu i-o mai fost drag sě muncéscă ca mai nainte și s'o dus la drumul de fer.

Ce-o făcut el ce-o dres, ajunge ceva mai mare, pus peste acei ce lucréză pe linie. O ducea bine omul. Prinsese la carne hăt hăt. Nevasta lui, care era fata unui gospodar de acolo din sat, nu mai umbla cu sapa în spate, ci sta la umbră și numai atâta lucra, cât îi făcea mâncare și-i aducea lui acolo pe linie. Și se făcuse așa de frumósă, bat'o pustia, par'că era o cucónă. Era albă la față si curată..., da... ce... ca o porumbiță.

O dus'o el așa cât o fi dus'o și 'ntr'o vreme numai ce se pune rěu cu cel mai mare peste dênsu. Nu sciu ce i-a fi rěspuns mai așa, că nu după multă vreme aud că-i dat afară. C'așa-i slujba, bat'o pustia: amu eștĭ cu dênsa, amu nu. Și apoi décă nu te-i ține plecat celor marĭ, apoi n'o ducĭ mult. El se vede că-șĭ luase nasu la purtare și nu-i prea păsa. Da și acela se vede c'a fost om di i l'a rupt.

Décă a venit acasă, ciolanele nu-i s'o mai dat la muncă. — Și-apoi lui îi era rușine sě pue mâna pe ceva. Dă, fusese o lécă de boer și amu-i era órecum

Un an, doi, s'o mai ţinut el cum s'o ţinut, c'o mai avut ceva parale. Ér când o dat de fundul pungiĭ, n'o avut încotro şi-o sĕmĕnat în ţarină o lécă de păpuşoiŭ — da el n'o pus odată mâna, ci-o plătit tot: şi de arat şi de prăşit, şi de cules — boer, ce vrei! In alt an n'o mai avut cu ce plăti, şi când era la prăşit, trimetea înainte nevasta cu cortelu şi cu sapa în mână — da o ducea pe jos, ca sĕ n'o vadă lumea —; ér hât mai în urmă venea şi el boeresce cu mânile în buzunar! Şi acolo pe ogor femeia lăsă cortelu în urmă şi se punea pe prăşit, ér el până sĕ se desbrace de tóte flécurile cele, trecea un ceas! Şi apoi décă s'apuca de prăşit, când şi când da cu sapa... şi se uita pe dealurĭ, ér de descălţat, dómne feresce, căcĭ era ţarina prea ferbinte pe semne.

Lumea l'o început a rîde. Mai ales femeia lui n'avea cap sĕ iasă între femei:

— Tu, cum te chiamă, lasă la bóla cortelu cela acasă, că nu îi locu lui pe ogor. Lasă, când a mai fi bărbatu tĕu acolo la pânea ceea, ţi-a şedea — nu de alta, da te rîde lumea.

Ce sĕ facă biata femee! Înghiţia tóte şi dela o vreme o vĕdut că nu-i de chip şi l'o lăsat acasă.

De ce trecea, de ce o cuprindeau nevoile: copiiĭ n'avea pe cine-i lăsa acasă — căcĭ el cu boeria lui se pusese rĕu cu tótă lumea, — cele ce trebuiau lipsiau; ér când mergea la câmp, te prindea mila vĕdĕnd'o aşa de încărcată: în braţe ducea băiatu cel mic, altul se ţinĕ de póla ei, pe umĕrul drept ducea traista cu mâncare, cu mâna dréptă cofiţa de apă, cu trei degete dela mâna stîngă, cu care ţinĕ copilul, ducea sapa! Ér lui niciĭ nu i păsa! Venea în urmă şuerând şi cu mânile în buzunar.

O dus'o ei tot aşa tótă văruţa, de biata femee cădea 'n brâncĭ séra, ér el nu-şĭ lăsa a lui, orĭ cât îl lua lumea 'nainte!

În spre iérnă, el îi dă către dênsa:

— Bre, eu mĕ duc la curte sĕ vorbesc cu boeriĭ sĕ vĕd, nu m'a pune vechil, c'am audit de vechilu ista că se duce. Femeia dă, ca femeea, îi dice sĕ facă cum scie.

S'o dus la curte şi el scie ce o vorbit acolo, că numa ce dice într'un rĕnd:

— Am vorbit cu boerii, ca sĕ mai stau aşa pe la dênsul, că la anul tot m'a pune, de nu vechil, măcar chelar.

Femeia i-a dat pace. Şi el cât îi anu de mare, n'a mai stat pe lângă casă ca gospodar, ci i-au curs mucii în ograda boerescă; ér acasă, nevasta lui, se da 'n vênt după trebĭ. Umbla val-vîrtej săraca, şi tot nu mai ajungea la tóte! Dă, ce vrei. Décă era singură!

Trece mai bine şi el nu mai întra nicĭ vechil, ba nicĭ chelar. Întro bună diminéţă, numai ce-l zăresce nevasta pe capră, vizitiu la boer. Biata femee când a vĕdut una ca asta, era sĕ-şĭ sară din minţĭ. Orĭ cât s'a pus ea pe lângă dênsu ca sĕ vie acasă sĕ se ţină de gospodărie, ca lumea, şi sĕ nu se facă de rîsul satului, i-a fost degeaba! Îi crepa obrazu' de ruşine, când eşia săraca între ómenĭ.

Vĕdĕnd însĕ, că n'o scóte în capete cu prostu, şi el nicĭ nu mai dă pe-acasă, ei o lasă pe dênsa de izbelişte cu trei copii! şi cu atâtea nevoi, şĭ-o luat lumea 'n cap! A lăsat şi casă şi loc şi tot şi anu, am audit că s'a băgat slugă la Bacău.

Şi ia aşa... vedĭ d-ta, cum boeria căliceşce pe om!! s'a desvĕţat de muncă, şi-a fost greu sĕ pue umĕru la casa lui! Sĕ vedĭ casa lor cum a ajuns, i-ai plânge de miiă!...

(Podoleni, ţinutul Neamţului.) *N. S.*

Códa dracului.

Era cald, cum e de-obşte mai în tóte după amedile de vară. — Satul de atâta zizanie şi alergare, dracul s'abate obosit la maică sa, care îşĭ avea casă într'un cot de baltă.

Pe marginea tufişului înmlăştinat întorcea drumul mare, bătut şi curat.

— Nu te-am vĕdut demult, satană uşernică...

— Ce vreai, mamă, tot cu slujba...

Şi diavolul dă drumul códei de pe după gât, unde-o trecuse colac de câte-va orĭ. Baba sta tolănită pe un pătul jilav de papură şi jupoia nisce brósce pentru masă.

— Ţi-e fóme?

— Nu.

— Dér sete?

— Nicĭ.

— Îngenunche atuncĭ aicĭ lângă mine şi lasă-te culcat în póla mea sĕ-ţĭ caut în cap, ca în copilărie...

— Mângăie-mĕ, mamă, ca sunt amărît!

— Şi ce ai?

— Me mai întrebĭ? Nu vedĭ că nu poţĭ rĕsufla în tihnă de înădușul tămâiĭ... Unde te întorcĭ, numai bisericĭ... Şĭ-apoi şi ómeniĭ — nu păţesc nimic, nu se vaită odată măcar, sĕ nu mĕ învinovăţéscă pe mine: dracu şi ér dracu... La tot momentul, mĕ pocnesc cu crucea 'n cap....

— Lasă, că şi tu prea te amestecĭ în tóte...

— Da de unde, mamă? — Trec prin lume cu mânile la pept....

Necuratul spăşit și trist, îşĭ îngrópă cuminte céfa în póla bĕtrânei, aruncându-şĭ códa slobodă, într'o învêrtire mare, până în curmezişul drumului.

— Ponos şi rĕutate omenéscă, mai bine...

— O fi şi asta, spurcăciunea mamei...

Dracul de trudă şi de desmerdărĭ adórme dus, jucându-şĭ prin vis sfîrcul códei, în stratul de colb de pe drumul neted

Într'un târdiu trece în gônă pe acolo o căruţă. Când în dreptul diavolului, pac! se rupe osia... Românul năcăjit, îşĭ dă căciula pe céfă cu ciudă şi scuipă nedumerit, făcêndu-şĭ cruce.

— Ptiu, ducă-se pe pustiĭ... sĕ dau de dracu chiar pe drumul drept....

Satana sare din somn ca ars şi se întórce speriat la babă:

— Ce-i!

— Uita-te 'n drum....

Atuncĭ face amărît din cap:

— Ei, audĭ, mamă? — Eu stau liniştit aicĭ în pôlele tale şi neghiobul aruncă vina tot în spatele mele.... Acum, vedĭ cum sunt ómenii?...

Baba suride şiret:

— Dă, dragul mamei, stai tu liniscit acasă.

— Dér códa de ce ţi-ai lăsat'o 'n drum?...

(„Sĕmĕnătorul".) *Ioan Adam.*

MULTE ŞI DE TÓTE.

Banditismul în Rusia.

„Nowoje Wremja" povestesce o serie de omorurĭ şi de furturĭ, pe carĭ le au comis, de cât-va timp, bandiţii din Kaucas. Décă aceste fapte s'ar fi întêmplat în Turcia, suntem sigur, că s'ar fi dat alarmă în tótă Europa.

La Tiflis, dice fóia rusésca, soţia consilierului de stat Tolovski, a fost omorîtă de bandiţĭ chiar în pat pe când dormia. S'au furat 4,000 de ruble.

De două-orĭ a fost atăcată poşta. Postilionul Dschebejanz şi geandarmul Wernischeu abia au părăsit satul Gombory şi au fost încunjuraţĭ de bandiţĭ. Ei audiră: *Potschla stoi!* şi au început numai decât salvele de puştĭ. Geandarmul s'a apĕrat cu curaj după căruţă, ér postilionul şi visitiul au putut sĕ fugă şi sĕ se ascundă. Bandiţiĭ au furat 6,000 de ruble. După-ce au împuşcat pe gendarm, i-au luat puşca şi glónţele, apoi s'au întors la căminele lor.

In Kartschi, o bandă compusă din şépte ómenĭ sub conducerea cunoscutului tăetor de capete Hamid, a jefuit peste o sută de călĕtorĭ, carĭ mergeau la Alexandropol.

In apropiere de Batum bogatul casier Rachmaninow a fost greu rănit şi jefuit. Visitiul trăsurei în care se găsia casierul, a fost omorît.

Ciar în Batum, diua în amédă mare, cunoscutul bogataş Schengelia a fost atăcat de o bandă. Bandiţii au deschis uşa. Abia putu Schengedia sĕ se uite la ei şi bandiţiĭ i-au înfipt un cuţit în inimă şi un glonţ în piept.

Pe tótă linia ferată din Kaucasia de Sud în tóte dilele se comit omorurĭ.

In Elisabethpol diua namiadă mare au întrat cincĭ hoţĭ înarmaţĭ în casa bogatului comerciant Meschadi Ali şi i-au furat 700 de ruble. A fost omorît în timpul dilei şi în centrul oraşului, Agop Baladschanow.

Casurile de jafurĭ şi de omorurĭ în satele districtelor din Kaucas sunt nenumĕrate.

*

Averea subsolului.

Averea subterană a pămêntului e evaluată la 400 miliarde de lei.

Huila are o extracţiune anuală de tone şi dă 9 miliarde; ferul, 4 miliarde; petrolul, 2 miliarde; aurul, 1,200 milióne, diamantele şi pietrele preţióse, 1 miliard.— Celelalte produse sunt evaluate la 3 miliarde.

In total, un venit anual de 20 miliarde.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor responsabil: **Traian H. Pop.**

Calendarul sĕptĕmânei.

DECEM. (1902) are 31 dile. ANDREA

Dilele	Călend. Iul v.	Călend. Greg.
Dum.	5 Sf. mr Teop. Teon	18 S. m. Prisca
Luni.	6 † **Bot d-lui Cris.**	19 Sara
Marţĭ	7 † **prof. Ioan Bot.**	20 Fabr. şi Seb.
Merc.	8 Georg şi Dom.	21 M. Agnesia
Joi	9 Sf. mart. Poliet	22 M. Vicenţiu
Viner	10 păr. Grig. Epif	23 Logod. Marie
Sâm.	11 C. păr. Theodos.	24 Timotheus

Bursa de Bucuresci

din 13 Ian. 1903.

Valori	Dobêndă	Scad. cup.	Cu bani gata
Renta amortisabilă	5%	Apr.-Oct	99.3/8
„ „ Impr. 1892 . . .	5 „	Ian.-Iul.	9[illegible].—
„ „ din 1893 . . .	5 „	„ „	98 —
„ „ 1894 int. 6 mil. .	5 „	Apr.-Oct.	—.—
„ „ Impr. de 32½ mil.	4 „	Ian.-Iul.	86.½
„ „ Impr. de 50 mil. .	4 „	„ „	86.—
„ „ Impr. de 274 m. 1890	4 „	„ „	87.¼
„ „ Impr de 45 m. 1891	4 „	„ „	88.½
„ „ Im de 120 mil. 1894	4 „	„ „	86.
„ „ Impr de 90 mil. 1896	4 „	„ „	87.—
Oblig. de Stat (Conv. rurale)	6 „	Mai-Nov.	87.—
„ Casei Pensiunilor fr. 300	10	„ „	—.—
„ comunei Bucuresci 1883	5%	Ian.-Iul.	—.—
„ „ „ din 1884	5 „	Mai-Nov.	—.—
„ „ „ din 1888	5 „	Iun.-Dec.	—.—
„ „ „ din 1890	5 „	Mai-Nov.	—.—
Scrisurĭ fonciare rurale . . .	5 „	Ian.-Iul.	97 —
Scris. fonciare rurale din 1890	4 „	„ „	95.5/8
„ „ urbane Bucuresc	5 „	„ „	88.½
„ „ „ Iaşĭ . .	5 „	„ „	80.½
Oblig. Soc. de basalt artificial	6 „	„ „	—.—
	V./N.		—.—
Banca Rom. ult. div. fr. 12.81	500	150 v.	.
Banca Nation. ult. div. 8[illegible].—	500	într. v.	—.—
Banca agricolă	500	150 v.	2457.
Dacia România ult. div. 35 lei	200	într. v.	237.—
Naţionala de asig. ult. div. lei 43	2[illegible]0	„ „	127.—
Soc. bazalt artif. ult. div. lei 30	2[illegible]0	„ „	378.—
Soc. rom. de constr. ult. div. 15 l.	250	„ „	375.—
Soc. rom. de hârtie ult. —.—	100	„ „	—.—
„Patria" Soc. de asig. ult. 4 l-i	100	„ „	—.—
Soc. rom. de petrol 1 em. u. d. 0	200	„ „	—.—
„ „ „ „ 2 em. u. d. 0	1000	„ „	—.—
Soc. de fur. militare u. d. 60 l.	300	„ „	—.—
„Bistriţa" soc. p. f. hârtii 30 l	1000	„ „	—.—
Sociat. p. constr de Tramaxs	200	„ „	—.—
20 francĭ aur	—	„ „	—.—
Fabricile Unite de gazose. . .	12	„ „	.

Scompturĭ:

Banca na. a Rom.	5%	Paris	3%
Avansurĭ pe efecte	6 „	Petersburg . .	5%
Banca agricolă	9-10%	Berlin	5%
Casa de depunerĭ	5½	Belgia . . .	3—
Londra	3 -	Elveţia . . .	3½
Viena.	3½		

Cursul losurilor private

din 15 Ian. 1903

	cump.	vinde
Basilica	19 40	20 40
Credi	134.—	438 —
Clary 40 fl. m.	183.—	192 —
Navig pe Dunăre.	—.—	—.—
Insbruck	87.—	88 -
Krakau	75.—	78.—
Laibach	73 —	78 —
Buda	180.—	186 —
Palffy	178 —	200.—
Crucea roşie austriacă . .	55.75	56 —.
„ „ ung.	26.75	27 75
„ „ ital.	28.55	28.55
Rudolf	70 —	74.—
Salm	240 —	242.—
Salzburg.	73.—	77.—
St. Genois	255 —	275.—
Stanislau	74 —	78 —
Trientine 4½% 100 m. c. .	437 —	441 —
„ 4% 50	42 25	44 25
Waldstein	68.—	4[illegible].-
„ de 10 francĭ . . .	32.—	35.—
Banca h. ung. 4%	—.—	—.—

Têrgul de rîmători din Steinbruch.

Starea rîmătorilor a fost la 13 Ianuarie n. de 22,548 capete, la 14 Ianuarie au întrat 336 capete şi au eşit 184 capete, rĕmânênd la 15 Ianuarie n. un numĕr de 22,700 capete.

Se noteză marfa ungurescă: vechea grea dela 120—121 fil. tînĕră grea dela 121—123 fil., de mijloc dela 121—122 fil. Sêrbéscă: grea 120—121 fil., de mijloc 119—120 fil., uşóră 118—119 fil. kilogramul

Bursa de mărfurĭ din Budapesta.

din 15 Ian. 1903

Sĕminţe	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Grâu Bănăţenesc . . .	80	8.35	8.50
Grâu dela Tisa	80	8.—	8.40
Grâu de Pesta . . .	80	8.39	8.45
Grâu de Alba regală . .	80	.—	.—
Grâu de Báčska	80	—	.—
Grâu unguresc de nord .	80	—	.—
Grâu romanesc . . .	80	—	.—

Seminţe vechĭ orĭ noue	Soiul	Cualitatea per Hect.	Preţul per 100 chilograme dela	până la
Săcara . . .		70—72	6.45	6.55
Orz . . .	nutreţ. .	60—62	6.30	6.40
Orz . .	de rachiu	62—64	5.70	5.80
Orz . . .	de bere .	64—66	5 55	5.56
Ovĕs . .		———	.—	.—
Cucuruz . .	bănăţên .	75	.—	.—
Cucuruz .	alt soiu .	73	—.—	—.—
Cucuruz . .	„ „			
Hirişcă . .			5.75	6. —

Producte div.	Soiul		Cursul dela	până
Săm. de trifoiŭ	Luţernă ungur.	Preţul per 100 chilograme	60.—	58.—
„	„ transilvană		—.—	—.—
„	„ bănăţénă		—.—	—.—
„	„ roşiă . .		55.—	59.—
Ulei de rapiţă	rafinat duplu .		—.—	—.—
Ulei de in .			—.—	—.
Unsóre de porc	dela Pesta . .		70.—	70.50
„ „	dela ţeră . .		—.—	—.—
Slănină . . .	sventată . .		58.—	58.50
Prune	din Bosnia . .		17 50	18 —
„			—.—	—.—
Lictar	Slavon şi Serbia		—.—	—.—
„	din Serbia în s.		—.—	—.—
Nucĭ	slavon nou . .		—.—	—.—
Gogoşĭ. . . .	sêrbesc . .		—.—	—.—
„	din Ungaria . .		—.—	—.—
Miere	ungurescĭ. . .		—.—	—.—
„	sêrbescĭ . .		.—	—. -
Céră	brut . .		—.—	—.—
Spirt	Drojdiuţe de s.		—.—	—.—

Pentru a obţinea un pĕr bogat şi pentru a împedeca **căderea pĕrului** a înlătura formarea mătreţei şi a întări pelea capului, se **întrebuinţaţĭ**

BALSAMUL de PĔR a lui NEUSTÄDTER

Garantat. Se capĕtă numai la **Efect sigur.**

EUGEN NEUSTÄDTER

(760) Farmacia la „Schutz Engel“ Braşov Piaţa Franz Josif, Tîrgul grâului. 7—10

ANUNŢ.

Subsemnatul are onóre sĕ se recomande onoratuluĭ public din localitate şi împrejurime, ca

primul măestru zidar român

diplomat, în Braşov,

care întreprinde orĭ ce lucrărĭ de zidărie nouă şi reparaturĭ, ce cad în branşa acesta.

Avĕnd în vedere **praxa îndelungată**, mĕ aflu în plăcută posiţie de a satisface pe deplin orĭ-ce dorinţă şi a mulţumi pe On. public cu serviciile mele. Primesc şi **pregătirea de planurĭ, devise şi preliminare** pentru orĭ şi cine, fără deosebire de naţionalitate, şi la cas de trebuinţă rog pe On. public a mĕ înscinţa ***prin o carte poştală***, asigurându-l că-'l voiŭ mulţămi pe deplin.

Tot-deodată rog pe On. oficii parochiale, eforii şcolare, carĭ au de cuget a zidì seu adapta **şcolĭ, case parochiale şi altele**, a reflecta la mine. Sunt la disposiţie **orĭ şi când** a da esplicaţiunĭ înainte de a se da planurile în lucrare, fără nicĭ o pretensiune de spese de drum.

Tot ce se lucrézâ este sub conducerea şi supraveghierea mea proprie, asemenea orĭ ce lucrare luată asupra-mi sĕ face in terminul fixat, fără întârdiere şi cu preţ de tot convenabil.

Rog decĭ pe On. public pentru sprijinire.

Cu tótă stima

IOAN VOICU,

măestru-zidar,

(801,1—3.) Braşov, Strada Ţintaşilor Nr. 2/*B*.

Cine doresce sĕ aibă un **costum bun, elegant şi trainic** acela sĕ facă cumpĕrătura necondiţionat la

HANS FIELES

în Braşov, Strada Vămei nr. 13,

unde se află tot-déuna un **asortiment mare de stofe**

de **Loden-Tiroles** neîntrecut de durabile, precum şi

Stofe de Kamgarn

dela cele mai ieftine până la cele mai scumpe. **Kamgarn negru**, Peruviens pentru **costume de salon şi fracurĭ.**

La dorinţă pot recomanda croitorĭ bunĭ, carĭ sunt în stare sĕ lucreze în 10 óre un costum durabil şi fără scăderĭ.

Recunoscinţe numeróse.

Mĕ rog de a visita **Magazinul** meu, fără a fi silit la cumpĕrătură.

Hans Fieles,

(754,14—20. Strada Vămei nr. 13.

Mostre se trimit cu bonificarea speselor poştei.

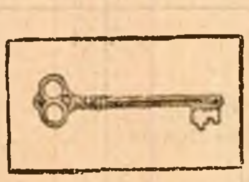
Săpun în rude

SCHICHT.

MARCA:

Cerbu séu **Cheia**

Săpunul cel mai bun şi cu spor de aceea cel mai ieftin.

Se capĕtă pretutindenĭ

27—40.(725).

Devisa: Dever mare, câştig puţin.

Comande din provincie se esecută cu tótă acurateţa.

P. PAVEL,

CROITOR WIENES civil şi militar.

Am onórea a aduce la cunoscinţa On. public, că atelierul meu de

Croitorie de uniforme şi haine civile,

ce-'l avém sub Bucum Nr. 15 **l'am mutat** dela 30 Septemvrie 1902 **în Strada Michael-Weiss Nr. 26.**

Atrag atenţia p. t. Domnĭ, carĭ servesc anul de voluntar, că la mine se pot căpĕta cu **124 coróne** următórile obiecte de uniformă:

1 manta, 1 tunică, 1 pantalon, 1 blusă, 1 baionetă elegantă cu curea după plac, **1 părechiă mănuşi, 1 cravată.**

Tóte aceste haine se confecţionézâ din **stofe fine** după mĕsură şi regulament. Tot-déuna sunt provedut **cu stofe englezescĭ.**

Rugând pe On. public de binevoitorul sĕu concurs, subsemnez

cu tótă stima

(11—12.) **P. ᵖ A V E ă.**

Croială artistică.

In urma unei cărţĭ postale. merg în persónă a lua mĕsura

Se vinde

VIN nou de Ardeal **natural** litru cu . . . . **36 cr.**, preste 3 litri cu . . . . **32** „

precum şi

VIN vechiŭ litru cu 36, 40 şi 50 cr.

O încercare va convinge pe fiecine de bunătatea vinuluĭ.

Cu tótă stima:

Maria Bucur Băncilă,

(784,7—10.) pe Tocile Nr. 31.

DEPOSIT de articole igienice. ! **DEPOSIT de mărfurĭ de gumi din Paris.**

J. REIF Specialist, VIENA

I., Brandstätte 3.

Preţuri curente în coverte închise franco şi gratis.

Trimiterea în provincie cu Rambursă.

Discreţ à K. 2, 4, 6, 8, 10 etc.

La Magazinul de haine

BÉLA ASCHER

(769,9—10) **Braşov, Strada Porţii nr. 11.**

se póte cumpĕra:

1 Costum de iérnă cu	18	cor.
1 palton de érnă negru séu vênăt cu .	20	„
1 palton scurt de érnă	17	„
1 Saco de patinat pentru copiĭ . . .	10	„
1 Costum pentru copiĭ dela 3—9 anĭ .	6	„
1 Pantalon de érnă	5	„
1 Halat	17	„

Firma creştină fondată **1860**

6 fl.

NEÎNTRECUTE

în frumseţă şi precisiune sunt ciasornicile mele veritabile elveţiane din

Oţel negru Brillant

Remontoir-Savonnett, cu capac duplu de oţel negru brilant, aparat precis şi fin, (garanţie trei anĭ). cadran care lucesce ca opalul, arătător patentat, cercul, mânerul din **veritabil Aurdouble.** Aceste ciasornice sunt forte căutate şi fiecare le portă cu plăcere, fiind forte elegant adjustate

Preţul dimpreună cu ambalagiul fl. 6.—

Ciasornice pentru dame de oţel negru brillant fără capac. forte frumos lucrate **fl. 7.—.** Lanţurĭ d'aur double potrivite pentru ciasornice de bărbaţĭ şi dame **fl. 1.50.** Ciasornice de nickel remontoir **fl. 3.** ci-sornic d'argint remontoir cu capac duplu **fl. 5.** Trimiterea cu rambursă. Ce nu convine primesc înapoi, şi restitui baniĭ, prin urmare nu-i nicĭ un risic.

Iosef Spiering, Wien, I Postgasse 2—22.

Catalog mare ilustrat cu preţurile ciasornicilor, lanţurilor, inelelor se trimite gratis şi franco.

AVIS.

Prenumeraţiile la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face şi reînoi orĭ şi când la 1-ma şi 15 a fie-căreĭ lunĭ.

Domnii abonenţĭ sĕ binevoiască a arata în deosebĭ, când voiesc ca espedarea sĕ li-se facă după stilul nou.

Domnii, ce se abonézâ din nou sĕ binevoiască a scrie adresa lămurit şi sĕ arete şi posta ultimă.

Administraţ. „Gaz. Trans“.

Tipografia A. Mureşianu, Braşov.